

DUNASZEKCSŐI ÓVODA ÉS KONYHA

Pedagógiai Programja

Dunaszekcső, 2018. október

JOGI KÖRNYEZET

Óvodánk hároméves kortól kötelezően (indokolt esetben 2 és fél éves kortól) az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 8 éves korig nevelő, iskolai életmódra felkészítő intézmény.

Alapfeladatokon túli feladatai:

- német nemzetiségi nevelés,
- Így tedd rá – népi gyermekjáték és néptánc módszertan szerinti nevelés
- Zöld óvoda kritériumai szerinti működés
- sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.

Az óvoda a német nemzetiségi nevelést külön csoport(ok)ban látja el.

Óvodai csoportok száma: 3 csoport,

Az intézmény maximális befogadóképessége: 75 fő.

A dokumentum alapját a település közművelődési rendelete és a közoktatási feladatellátásra vonatkozó középtávú terv képezik.

Törvényi megfeleltetés

Alaptörvény

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény

- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól

Rendeletek

- A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

- 363/2012. (XII. 17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény végrehajtásáról

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

- 32/2012. (X. 8.) EMMI-rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

- 15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

BEVEZETŐ

Lugio - Dunaszekcső. Több ezer éves település a Duna mentén. A folyó Baranya megyei szakaszának legszebb faluja. Voltunk már többen is, később kevesebben. Községünk lakosai vegyes nemzetiségűek. Városlakók százai jönnek hozzánk üdülni, pihenni, jó néhányan állandó lakóhelyet keresni. Mindezek ellenére nincs Dunaszekcsőnek megtartó ereje.

Két generációra való kisgyerek nőtt fel az 1900-as évektől két óvodában. 1993 óta már csak egy óvoda működik. Az 1917-ben egy bátaszéki fürdőmester által épített, architektúrájában gyönyörű házban neveljük a kicsinyeket. Az épület – kora és műszaki állapota miatt - folyamatos karbantartást, felújítást, átalakítást igényel. Bízunk benne, hogy intézményünk fenntartója, a faluhoz kötődő emberek szeretete és megértése, az óvoda dolgozóinak aktív munkája biztosítja az óvodáskorú gyermekek elhelyezését, ellátását, nevelését.

Gyermekeinknek szeretniük kell ezt a falut, ahol születtek, nevelkedtek! Lehet, hogy a sors majd máshova vezérli őket, de mi arra nevelünk, ismerjék meg e csodás, természeti kincsekben gazdag vidéket. Maradjanak itt, vagy jöjjenek vissza látogatóba megpihenni, kikapcsolódni.

Törekvésünk és meggyőződésünk az, ha a ránk bízott gyermekek elérik az iskolaérettség szintjét, itt helyben kezdjék meg általános iskolai tanulmányaikat.

Német nemzetiségi nevelést két csoportban vállaljuk – ez annak is függvénye, hogy hány német nemzetiségi óvodapedagógus dolgozik intézményünkben.

Az interkulturális nevelés úgy valósulhat meg alapfokon, ha a fogadó iskolák nem zárják ki a nyelvoktatásból a más nemzetiségű, fejlett kommunikációs készségű gyermekeket.

Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy az óvodásaink egyéni fejlődését figyelemmel kísérjük, időben felismerjük esetleges lemaradásaikat, ezáltal szakember segítségét is igénybe véve fejleszthessük őket. A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek számára lehetőségünk szerint biztosítjuk óvodánkban az integrált nevelést – megfelelő szakember bevonásával.

1. HELYZETELEMZÉS

1/a Az óvoda személyi feltételei

Az óvoda dolgozóinak létszáma: 10 fő – 6 óvónő, 1 pedagógiai asszisztens, 3 dajka.

Pedagógiai munkánkat segíti heti egy-egy alkalommal 1 fő logopédus.

Személyi feltételek tekintetében a sérüléstől függően a z SNI gyermekeket a következő jogok illetik meg:

- Szakirányú végzettségű gyógypedagógus, pszichológus, konduktor, valamint gyermek és ifjúságvédelmi felügyelő vagy gyógyped. asszisztens segítse fejlődését
- Speciális nevelési tervek, gyógyászati és technikai eszközök segítik a továbbhaladását
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások segítsék a fejlődését amit nem csak szakirányú végzettségű szakember, hanem vele megosztva vagy akár kizárólag a többségi pedagógus is tarthat a gyógypedagógus vagy konduktor irányításával összhangban

Részt veszünk a programunknak megfelelő, azokat szolgáló akkreditált tanfolyamokon A továbbképzéseken és a kötelező órán kívüli feladatok megosztásánál az óvónők érdeklődését, egyéni adottságait, a területhez való vonzódásukat vesszük figyelembe. Ezáltal azt kívánjuk elérni, hogy egy bizonyos területen legyenek jártasak, minél nagyobb sikerélményhez jussanak, szívesen osszák meg egymás között a megszerzett tudást, tapasztalatot, érezzék, hogy a közösség nélkülözhetetlen tagjai. Legyen jó a közérzetük, szeressék a helyet, ahova dolgozni járnak.

Az óvónők csoportbeosztásánál elsősorban a gyermekcsoport érdekeit vesszük figyelembe, általában egymás munkáját jól kiegészítő párokat alakítunk.

1/b Az óvoda tárgyi, dologi feltételei

Az óvoda a község központjában helyezkedik el egy nagy forgalmú közút közvetlen közelében. Az óvoda épülete az 1900-as évek elején épült, melyet legutóbb 2016-ban teljes körűen felújítottak a fenntartónk: nyílászárók, burkolatok, tető cseréje, kis fürdőszoba kialakítása, napkollektor felszerelése, bútortartó kiegészítése.

Csoporttermeink több funkciót töltenek be: óvodai tevékenységek (játék, torna, étkezések, pihenés). Felszereltségük jó, a bútorokat szükség szerint felújítatjuk. Játék- és sporteszközöket évente vásárolunk elsősorban a szülői Közösség rendezvényeinek bevételeiből, fenntartó segítségével, pályázatok útján nyert pénzekből, számíthatunk szponzorok segítségére is.

- az SNI gyerekek számára a tárgyi környezet alakításának sajátosságai a sérülés specifikus szempontok figyelembevételével a csoportszobában, a gyermekek által is látogatott helyiségekben, területen: a mozgás akadályozottsága környezeti változtatásokkal, akadálymentesítéssel csökkenthető. A környezeti adaptáció mindenkor a gyermek függőségének csökkentését szolgálja

2. AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE

2/a Óvodaképünk

Olyan gyerekek nevelésére **törekszünk**, akik szeretnek mozogni, egészséges élni, szerető szívűek, a környezetükben jól eligazodnak, jól ki tudják fejezni magukat, jó kapcsolatteremtő és együttműködő képességgel rendelkeznek, befogadóak és elfogadóak. Ennek érdekében biztosítjuk, hogy megtanulnak önállóan tevékenykedni, képesek a közösségi életben belül megfelelően játszani, alkotni. Környezetükben jól eligazodnak, ismerik a helyi természeti és kulturális értékeket, fontos nekik azok megőrzése, védelme.

Gondoskodunk az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes, befogadó óvodai légkör megteremtéséről, a gyermekek szükségleteinek kielégítéséről, egészséges fejlődéséhez, környezettudatos magatartásának kialakulását elősegítő tevékenységrendszer kialakításához a szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtéséről. Megteremtjük a feltételeit a környezettudatos nevelésnek a Zöld Óvoda kritériumrendszerének tükrében. Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. A szülőkkel együttműködve mindent megteszünk annak érdekében, hogy a családi nevelést kiegészítsük és elősegítsük a gyerekek önállóságra, az életre nevelését.

Tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, a gyerekek hátrányos megkülönböztetését.

Sikerkritériumnak azt a hozzáadott értéket tekintjük, ha a tőlünk kikerülő gyerekek az élet különböző helyzeteiben, egyéni képességeiknek megfelelően jól megtalálják magukat, elkerülik a tanulási kudarccokat, elfogadják a társadalom, a család együttélési szabályait, tudják mi a szép, a jó és a helyes, óvják, védik és megőrzik a természeti-kulturális örökségünket.

Óvodai nevelésünk sajátossága

A település lakosságának egy része német nemzetiségi származású, ezért fontos feladatnak tekintjük a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését. Óvodai nevelésünkkel biztosítani szeretnénk a nemzetiségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

2/b Óvodapedagógus kép

Az óvodai élet szervezésében a nevelés és a gondozás kiemelt jelentőségű feladatunk.

A pedagógus munkakör célja: a családi nevelés kiegészítése, az óvodáskorú gyermekek testi-lelki-szellemi gondozása, nevelése, fejlesztése.

Az óvodapedagógusaink szeretik a gyermeket, elfogadják, megbecsülik, bizalommal veszik körül. A család mellett partnerként veszünk részt a nevelés folyamatában. Magatartásunk empatikus, együtt érző, oda-, és ráfigyelő. Tiszteletben tartjuk a gyermek és a szülők, valamint kollégák jogait. Emberi kapcsolatainkban segítőkészek, kiegyensúlyozottak és mértékletesek vagyunk..

Nevelési programunk alapján választjuk meg a gyermeknevelés módszereit, eszközeit.

Alkalmazzuk a legújabb pedagógiai módszereket. A gyermek egyéni fejlődésének megfelelően alkalmazzuk a differenciált, egyéni fejlesztést, a gyermekek fejlődését nyomon követjük.

A nevelési programunkban megfogalmazott és leírt módon a szülőket tájékoztatjuk a gyermek fejlődéséről. Módszereinket változatosan alkalmazzuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetén is.

Hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, annak megalapozására: értelmi, szociális, kommunikációs (verbális, nonverbális), testi képességek. Gondoskodunk a gyermekek testi épségének megóvásáról, közreműködünk a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.

A gyermek fejlődését szolgáló módszereket, értékeket, normákat közvetítjük a szülők, kollégák felé.

Szívesen, színesen mesélünk, csengő hangon, szívből énekelünk, tudunk játszani.

Életformánk az egészséges életmód és a környezettudatos magatartás. A környezeti nevelést kiemelten kezeljük, erre építjük a fejlődést elősegítő tevékenységeket.

Felkészítjük a gyermeket az óvoda-iskola zökkenőmentes átmenetére.

A prevenció hatékonyságát hirdetjük a korrekcióval szemben. A felmerült konfliktusokat kulturáltan, megértéssel, az okok megszüntetésével próbáljuk megoldani.

Gondot fordítunk a közösségi együttélés szabályainak elsajátítására, megalapozására.

Segítünk a helyes viselkedési formák megalapozásában, elsajátításában.

Munkánkra igényesek vagyunk, etikusan viselkedünk.

Folyamatosan képezzük magunkat, részt veszünk továbbképzéseken, képesek vagyunk a saját kompetenciáink fejlesztésére (ismeret, tudás, attitűd), problémamegoldó képességgel rendelkezünk, innovatívak, kreatívak vagyunk. Óvodánk közösségében együttműködők, aktívak, toleránsak vagyunk. Részt veszünk az intézményi ellenőrzési-értékelési folyamatokban.

Titoktartási kötelezettségét minden esetben betartjuk.

A vezető, mint pedagógus, -társ, és mentor figyelemmel kíséri, segíti és ellenőrzi beosztottai szakmai munkáját, fejlődését. Biztosítja a munkájukhoz szükséges feltételeket.

2/c Dajkakép

A munkakör célja: az óvodapedagógus munkájának segítése, a gyermekek gondozása, a gyermekek közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, az étkezéssel kapcsolatos feladatok ellátása.

- Legyen a gyerekekkel szemben barátságos, kedves.
- Szülőkkel szemben legyen együtt érző, odafigyelő, együttműködő.
- A gyermekek érdekében segítse az óvodapedagógus munkáját.
- Tartsa tiszteletben és tolerálja a különbözőségeket.
- Magatartásában legyen példamutató.
- Legyen együttműködő, a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.

3. ÓVODÁNK NEVELÉSI CÉLKITŰZÉSEI

3/a. Óvodánk nevelési céljai

1. A ránk bízott gyermekeket személyiségükből, egyéni fejlettségükből kiindulva, saját fejlődési ütemüket figyelembe véve, jogaikat tiszteletben tartva, érzelmeiket elfogadva formáljuk, alakítjuk.
2. Nevelőmunkánkkal hozzájárulunk ahhoz, hogy környezetét ismerő, szerető és óvó, hagyományait tisztelő, azzal kiegyensúlyozott viszonyban élő, embertársait szerető felnőttekké váljanak. Személyes példánkkal hangsúlyozzuk a környezettudatos magatartás fontosságát.
3. Gondoskodunk gyermekeink számára a sokszínű – életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő – tevékenységekről, tapasztalatszerzési lehetőségekről, kiemelten a szabad játék lehetőségéről.
4. Gyermekeink aktivitására, kíváncsiságára építve biztosítjuk számukra az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó műveltség tartalmakat.
5. Önállóságra nevelés az öntevékenység biztosításával.
6. A gyermekek életre nevelése tevékenységek által
7. Az együttműködési és érintkezési képességek kialakítása.
8. Kiemelten kezeljük a természet- és környezetvédelmi feladatokat és a helyi sajátosságokat - „hungarikumok”.
9. A családokkal való együttműködés megvalósulása.
10. Az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztése, az óvoda –iskola átmenet segítése
11. A német nemzetiségi származású, valamint a nemzetiségi csoportokban nevelkedő óvodásokban kialakítsuk a nemzetiségi nyelvhez és kulturális örökséghez való pozitív viszonyt, a multikulturális nevelésen alapuló integráció - a még fellelhető hagyományok segítségével.
12. Az óvónők személyes példamutatásával az elfogadásra nevelünk.

13. A hátrányos helyzetű (HH, HHH, ÁG) gyermekek nevelését az egyéni sajátosságaikra alapozva, egyéni ütemükhöz igazodva integráltan biztosítjuk.

SNI

A másság elfogadása, elfogadtatása

- Az óvodai nevelés során a SNI – sajátos nevelési igényű – gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekedünk
- A legtöbb SNI kisgyermek kisebb-nagyobb nehézségekkel küzd a társadalmi beilleszkedés területén. Pedagógiai törekvéseink célja ezért, hogy hozzásegítsük a gyermeket korunk és társadalmunk kultúrájában való tájékozódásához és ezen keresztül a társadalmi beilleszkedéshez

Alapvető céljaink

- Komplexitás érvényesülése a nevelésben. Az SNI gyermekeknek is szükségük van az életvezetése készségek kialakulását előmozdító környezetre és a folyamatos nevelésre. Kiválasztjuk a sok készség, szokás, norma és viselkedésforma közül azokat, amelyek a fogyatékos kisgyerek előnyös jellemvonásait emelik ki, és amelyek megkönnyítik a többi gyerekekhez és körülményekhez való alkalmazkodást.
- Nyitottság és rugalmasság érvényesülése
- Az SNI gyermekek részére támogatjuk a szülői szerepet, bátorítjuk az önkezdményezést, mindenféle családstruktúrának megfelelően, rugalmas, egyénre szabott fejlesztés kidolgozásával
- Figyelünk arra, hogy a fejlesztési terv az egyedi gyermekhez, családhoz, csoporthoz, közösséghez is alkalmazkodjék

3/b. Nevelési alapelveink

1. Tiszteletben tartjuk gyermekeink személyiségét, jogait.
2. A család nevelésével összhangban fejlesztjük a gyermekeket. Sokszínű, élményekben, változatos tevékenységekben gazdag óvodai élet megteremtése.
3. Az éreken alapuló, sürgetéstől mentes fejlődés-fejlesztés támogatása.
4. Folyamatos fejlődés-fejlesztés útján megőrizni, ápolni alapértékeinket, hagyományainkat.
5. A nevelés eredményeképpen olyan minőségi változás létrehozása, ami a gyermekek fejlődésében, képességeiben, magatartásában, attitűdjeiben a nevelés hatására végbemegy, és amivel partnereink is elégedettek
6. A tevékenységek megszervezésében az óvodai nevelés minden területén komplexitásra törekszünk
7. Gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelés biztosítása, amely tiszteletben tartja a gyermeki személyiséget, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerülve a nemi sztereotípiák erősítését
- 7.A német nemzetiségi nevelést biztosítjuk.
8. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, állami gondozott, Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelését a többi óvodással együtt, integráltan vállaljuk csoportjainkban – szakemberek segítségével.

4. ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI

4/a. Az egészséges életmód biztosítása

Célunk: A gyermekek egészséges életmódjának kialakítása, testi fejlődésük elősegítése, az egészségtudatos életmód megalapozása. Az egészséges környezet védelméhez és megóvásához fűződő szokások kialakítása.

Egészségnevelési elveink:

- Óvodai nevelésünk teljes idő tartamában az egészséges életmód, életvitel megalapozására törekszünk.
- Óvodásaink lelki egészsége érdekében tartózkodunk minden megszegyenyítéstől, biztosítjuk a mosdóhasználat során az intimitást, minden tevékenységnél figyelembe vesszük és toleráljuk az egyes gyermekek egyéni tempóját, esetenként, megismertetünk és szükség szerint relaxációs gyakorlatokat alkalmazunk, biztosítjuk a rendszerességet, az óvodai élet szervezésével csökkentjük a konfliktuslehetőségeket.
- Családokkal közösen szervezett programjainkat úgy alakítjuk, hogy lehetőséget adjanak a mozgás, egészséges életvitel népszerűsítésére.

Célunk:

- a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges életmód, gondozás, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, ezzel a test-lelki egészség biztosítása.
- gyermekeink számára biztonságot nyújtó, következetes ám rugalmasan kezelt, folyamatosságot biztosító napirend kialakítása
- gyermekeink fokozott mozgásigényének kielégítése
- fogyasztói, táplálkozási, higiéniai, hulladékkezelési szokások alakítása, ételkészítési ismeretekre nevelés, szoktatás
- Az SNI gyermekek számára az egészséges és kulturált életmód megvalósulásának, a személyes kompetencia működésének kiinduló feltétele az önkiszolgálási képességek megfelelő színvonalú fejlettsége. Az óvodai nevelésnek az a feladata, hogy az optimális önállósulást, önállóságot, az optimális önállóságú személyiség kialakulásának elősegítse

Feladataink:

- a gyermekek gondozása, testi fejlődésük elősegítése,
- A gyermek testi-fizikai szükségleteinek biztosítása
- A gyermekek gondozása, a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

- mozgásigényük kielégítése,
- az egészséges életmód szokásainak alakítása,
- megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A rugalmas napirenddel nyugodt, kiegyensúlyozott életttempó biztosítása
- Egészséges, biztonságos környezet megteremtése
- SNI: Önellátási képesség fejlesztése

Ahhoz, hogy ezt a lankás, dimbes-dombos Pannon-vidéket valaki szeresse és élvezze, jó erőben kell lennie.

Kisgyermek korban a környezeti tényezők mindenkinek segítenek testi, lelki adottságainak kibontakozásában. Célunk e harmónia biztosítása intézményünkben. Az egészséges életmódra való igényt alapozzuk meg. Ehhez a meglévő, esztétikusan berendezett csoportszobákon kívül fejlesztést tervezünk (lásd: fejlesztési terv).

Napirendünk, heti rendünk jellemzője a folyamatosság, rugalmasság, mert meggyőződésünk, hogy ez felel meg legjobban a ránk bízott korosztály életkori sajátosságainak.

Minden alkalmat kihasználunk arra, hogy a szabadban edzük az óvodásokat – az óvoda udvara, játszótér, sportpálya, Várhegy, Duna part...

A német nemzetiségi csoportokban nevelkedő gyermekek a szokásrendszer alakítása során nyelvi erősítést kapnak. Lehetőségek: testápolás, étkezés, öltözés során, speciális nemzetiségi ételek megismerésével, népviseletbe öltözve jeles napokon.

Intézményünk segíti a gyermekeket abban, hogy érzelmileg befogadók, ember- és természetszerető legyenek. Az óvodáskor kezdetén személyiségükben az érzelmek dominálnak, ezért hitvallásunk:

- érzelmi támaszt nyújtani biztonságos környezetben,
- meleg attitűddel nevelni,
- természetközeli, természetbarát nevelést biztosítani.

Garantáljuk azokat a kapcsolatokat, melyek az óvodáskor végére alkalmassá teszi őket az iskolakezdésre. Viszonyaik legyenek érzelmehez kötődők, legyenek elfogadók a felnőttekhez, hasonló korú társaikkal képesek legyenek együttműködni. Hozzájárulunk óvodásaink kapcsolatteremtő képességének fejlődéséhez (barátkozás, figyelmesség, segítőkészség, együttérzés).

Arra neveljük a gyerekeket, hogy óvodás koruk végére legyenek önállóak, legyen feladattudatuk, feladattartásuk, alakuljon ki bennük a falunk, hazánk, közvetlen környezetünk iránti szeretet, megbecsülés.

Községünk nemzetiségeinek hagyományaihoz kapcsolódó jeles napokat megünnepeljük. Az iskoláskorú gyermekek segítségével, közreműködésével azon leszünk, hogy érzelmileg is kötődjenek a német nyelvhez, lsd. Ünnepek, rendezvények.

Az SNI gyermek számára a gondozási műveletek, a tanulási folyamatok, a testre szabott fejlesztési program kidolgozása a cél, főleg a fejlődésben elmaradó gyermekek számára. Megfelelő fejlesztés esetén az érzelmileg motivált gyermek felismerve a cselekvés eszközeit, örömet és irányát, maga is utánozni kezd. Spontán és aktívan tevékenykedik. Biztosítjuk, hogy sok gyakorlással, cselekvéses mozzanatok lebonyolításával és hangsúlyozott bemutatásával hogy a szokások elsajátítása terén a gyermek önmagához mérten a lehető legnagyobb önállósággal étkezzen, öltözködjön stb.

- Az SNI gyermekeknél fontos, hogy a gyermeket fejlettségi szintjének megfelelő elvárással gondozzuk. Lényeges mozzanatok sorrendje, fontos a szóval kísért mozzanat, a sérültséghez alkalmazkodó környezet alakítása. Az óvodába kerülő gyermek mozgásfejlesztését illetően az óvodapedagógus első fontos feladata a mozgáskedv megőrzése, szükség esetén felkeltése.
- Fejlt. Eredménye: Az SNI gyermekek fokozatosan szoknak hozzá az óvodai elvárásokhoz: utánzási vágy, a belső folyamatok tudatossá válása, önálló étkezés, szobatisztaság, kézmozdulatok biztossá válása.

A gyermek óvodába lépésekor a családdal felvesszük a kapcsolatot, a szülőktől tájékoztatást kérünk a gyermek mozgás- és beszédfejlődéséről, a család szokásairól, nevelésükről. Az óvodába került gyermeknél a gondozási feladatok végzése közben kialakítjuk a bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot. Fontosnak tartjuk a tisztálkodási eszközök használatának megismertetését, a helyes testápolási szokások kialakítását. Óvodánkban a három csoport két mosdót használ, ezért szükség van a rugalmas napirendre. Minden gyermek a saját törölközőjét használja, az egyéb tisztálkodási eszközök a gyermekek számára elérhető helyen levegőzés, pihenés, az egészséges táplálkozás és mozgás. Az időjárástól függően minden nap tartózkodnak levegőn a gyermekek, a délutáni pihenés napi másfél óra.

Étkezés

A szülőket tájékoztatjuk az óvodai étrendről, mellyel a gyermekek étkezésének összehangolását kívánjuk elérni.

Igyekszünk megismerni a gyermekek étkezési szokásait, tapintattal segítjük, ösztönözzük őket az új ízek elfogadására. Kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges ételek fogyasztásának ösztönzésére (csökkentett cukor-, só-, zsírtartalmú ételek és italok, zöldségek, gyümölcsök fogyasztása Minden héten rendszeresen fogyasztunk zöldséget, gyümölcsöt - gyümölcsnapot, gyümölcsnapokat szervezünk, amikor a különbözőformákban elkészített gyümölcsöket (gyümölcstál, saláta stb.) a gyerekek közösen fogyasztják el.

Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk, hogy minél kevesebb legyen a várakozási idő. Különös figyelmet fordítunk az esztétikus terítésre, az étkezés szokásainak elsajátítására. A kialakult táplálkozási szokásainkba építjük be a korszerű és egészséges táplálkozás elemeit.

Testápolás A gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásuk iránti igényességét szolgáljuk az ezzel kapcsolatos szokások kialakításával. A gondozási feladatok személyre szabott ellátásával biztosítjuk a gyermekek komfortérzetét. A bensőséges gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolat kialakításával biztosítani tudjuk az intimitást, a higiéniai szokások kialakítását. A gyermekek mozgásigényének kielégítése az egész óvodai nap folyamán biztosított, az udvari és a teremben található eszközök segítségével.

Öltözködés

Az időjárásnak megfelelő ruházat védi a gyermeket, ezért kérjük a szülőket, a réteges öltözet biztosítására. A szülőket partnerré kívánjuk tenni a praktikus, kényelmes, ízléses öltözködés kialakításában. Cserecipőt és tartalék ruhát kérünk, javasoljuk, hogy a szabadban történő játszáshoz, mozgáshoz olyan ruhát hozzanak, melyben a gyermek nyugodtan, önfeledten játszhat, tevékenykedhet.

Pihenés és alvás

Az óvodás gyermek napirendjében a pihenésnek fontos szerepet tulajdonítunk. A gyermekek számára biztosítjuk a csendet és nyugalmat, tiszteletben tartjuk az egyéni alvási szokásokat (kendő, különböző tárgyak stb). Az elcsendesedést, a belső béke kialakulását mesével, altató énekkel, halk zenével, kedvenc játékkal, simogatással segítjük.

A gyermekek egészségének védelme elsődleges. Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott odafigyeléssel gondozzuk, amíg a szülő meg nem érkezik. A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, saját törölköző, fogmosó-készlet használatával igyekszünk elkerülni. A gyermekek ellenálló képességének növelése érdekében minden évszakban biztosítjuk a szabad levegőn játszást, mozgást. (évszaktól függően minimum 1 óra levegőzés, kivéve viharos szél, eső, köd, -5 fok alatti hőmérséklet.). A rendszeres séták, kisebb kirándulások részben ezt a célt is szolgálják, mely egyúttal a

közvetlen, illetve a kissé távolabbi környezet megismertetését is segíti. Kihasználva a falu mellett lévő Duna folyót, kedvenc kirándulóhelyünk a vízpart és környéke. A víz edzőhatását is megismerik a gyermekek nyári pancsolási, zuhanyozási lehetőséggel. Az óvodáskorú gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája a mozgás, mely fejlesztése többek között a gyermekértelmi, szociális képességeinek fejlődésére is hat. Ezért fontos feladat a mozgás megszerettetése, a mozgáskedv fenntartása, különbözőmódon történő bővítése. A szabadban végzett számtalan tevékenységgel (sport, játék, kirándulás) fokozzuk a gyermekek edzettségét, teherbíró képességét, segítjük fizikai fejlődését.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

- Kiszűrjük és elhárítjuk a veszélyforrásokat.
- Minden évben megismertetjük és rögzítjük a gyerekekkel a balesetvédelmi szabályokat, melyeket a játéktevékenységek (játékszituációk) keretében, valós élethelyzetekben kipróbálhatnak, elsajátíthatnak.
- Megalapozzuk a segélynyújtói szemléletet a gyermekekben
- A tárgyi feltételek biztosításával hozzájárulunk szerepjátékok (segítő-segített szerep megtapasztalása) kialakulásához.
- A tevékenységekben megismertetjük a gyerekeket az őket körülvevő veszélyforrásokkal, azok elkerülésével.
- A gyerekek érzelmi biztonságának megteremtésével alakítjuk szociális érzelmeiket (segítségnyújtás, együttérzés, bizalom, veszélyérzet.)

Az óvodapedagógus feladata az egészséges életmód kialakítása területén:

- Sokféle, változatos tevékenységek biztosítása csoportszobában, udvaron egyaránt.
- Az évszaknak, az időjárásnak megfelelően legkevesebb napi 1 órát levegőn tartózkodjanak a gyerekek. A nyári hőségben legtöbb időt az udvaron árnyékban töltsenek a gyerekek, kihasználva a kerti zuhanyzó, pancsolók adta lehetőségeket is.
- Napi többszöri szellőztetéssel, párologtatók használatával biztosítani a gyermekek számára a megfelelő hőmérsékletet.
- Esztétikus eszközök, csoportszobák, öltözők, mosdók kialakítása; személyes elvonulást is biztosító kuckók, sarkok kialakítása
- Réteges, praktikus öltözködés igényének kialakítása a gyermekek számára, és erre a szülők figyelmének felhívása.
- Zöldség-gyümölcs táblák készítésével, a szülők értesítésével gondoskodni a napi, rendszeres táplálék-kiegészítésről.
- A gyermekek megfelelő szervezett mozgásfejlesztéséről minden nap gondoskodni.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóak a testápolási tevékenységekben, ismerik a helyes sorrendet, a megfelelő eszközöket és azok használatát.
- Önállóan öltözködnek, képesek kiválasztani az időjárásnak megfelelő ruházatot.
- Környezetüket, holmijukat, zsákjukat, önmaguk ruházatát rendben tartják
- Ismerik a kulturált és egészséges étkezési szokásokat, biztonságosan használják a kanalat, villát, meg tudják ítélni mennyi ételre van szükségük.
- Szeretnek a szabadban tartózkodni, mozgásos tevékenységeket végezni, kirándulni.
- Óvják saját és társaik egészségét (tüsszentés, köhögés)

4/b. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Célja:

1. Változatos tevékenységeken keresztül a gyermekek érdeklődésének, kíváncsiságának kielégítése.
2. Kooperációs-kommunikációs képességek fejlesztése komplex tevékenységek által, ezáltal az életrevelés elősegítése.
3. Anyanyelv tudatos fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása, ösztönzése.
4. Gyermekeink értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitásának fejlesztése a differenciálás és a sokféle tanulási formák lehetőségeinek kihasználásával

Feladata:

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
1. A gyermekeket körülvevő természeti-társadalmi környezetben való eligazodás, elegendő élmény, tapasztalatok szerzése.
2. A gyermekek ismereteiknek, tapasztalatainak bővítése, változatos tevékenységeken keresztül további élmények, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása, az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése.
3. Elegendő idő-hely-eszköz –tevékenység biztosítása a gyermeki együttműködésre. Megfelelő légkör kialakítása és minta adása a gyermekek beszédfejlődésének elősegítésére.

Óvodánkban olyan a légkör, ahol a gyerekek mernek kérdezni. Érdeklődésükre, kíváncsiságukra alapozunk. Fejlődésük sajátosságait, egyéni fejlődésük ütemét figyelembe véve a spontaneitás és a latens tanulás elveit valljuk.

A vegyes csoportok nagy nevelő értékében bízunk, mert tudjuk, a kisebbeket segítik a nagyok, a nagyoktól tanulnak a kicsik. Gyermek-gyermek kapcsolat sokat segít az értelmi képességek fejlesztésében, s ezt óvodánk pedagógusai kihasználják. Biztosítjuk mindazokat az eszközöket, módszerbeli tudásunkat, melyek fejlesztik a gyermekek értelmi képességeit. Érdeklődésüket fenntartva a szép környezetünkben tett séták, foglalkozások szervezése során lehetőséget biztosítunk a tapasztalatszerzésre, felfedezésre. Felfedezéseiket, az ok-okozati összefüggések felismerését ők állandó beszéddel kísérik. A beszéd fejlesztése fontos feladat számunkra, mert ennek a készségnek a fejlettsége lesz függvénye annak, hogy iskolai tanulmányaikat megkezdhessék, esetleg nemzetiségi vagy idegen nyelv oktatásában részesüljenek.

Az utánpótlás, elfogadás vezérelte nevelés keretében a nemzetiségi csoportokban nevelkedő gyermekeink számára nemzetiségi óvodapedagógusaink irányításával sok lehetőséget kínálunk emlékeztetük, gondolkodásuk és más értelmi képességük fejlesztésére.

Az SNI gyermekek számára a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges megismerő kognitív képességek, jártasság, illetve készség szintre fejlesztése változatos élmény-tapasztalat- és ismeretszerzésre irányuló tevékenységeken keresztül valósul meg.

- További feladatok:

A SNI gyermekek értelmi nevelésének lényege abban rejlik, hogy a fejlesztés eredményeit felhasználva újabb célok kitűzésével és megvalósításával biztosítsuk a fejlesztés hatékonyságát.

Az értelmi fejlesztés, nevelés területén a fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen vesznek részt a környezet megismerésében. Örömmel szereznek új ismereteket, kíváncsiak, érdeklődők az őket körülvevő világ eseményeiről. Képesek a megfigyelésre, az érzékelésre, az ismereteik bővítésére, rendszerezésére.
- Adott ideig képesek figyelni, emlékeiket felidézni, képzeletük, beszédük, gondolkodásuk egyéni sajátosságuknak, életkoruknak megfelelő.
- Képesek társaikkal együttműködve, de önállóan is kreatívan alkotni, élményeikről beszámolni.

4/c. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Célja:

1. A gyermekek egyéni és társas érzelmi szükségletének - biztonságos, otthonos, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes óvodai légkör - biztosítása.
2. A gyermekek erkölcsi életének, magatartásának, érzelmi - akaratni életének formálása.

Az érzelmi nevelés feladata:

- A gyermekek érzelmi alapigények kielégítése, pl. a biztonságérzet, védettségérzet
- Szerető, az önkifejezésnek teret adó, a különbözőséget elfogadó, érzelemgazdag, kapcsolatokban bővelkedő, kiegyensúlyozott, tevékenykedő légkör kialakítása, a szeretet és kötődés képességének fejlesztése.
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése.
- Keresztény alapértékeken nyugvó, a családi kötődést erősítő nevelés biztosítása
- A nemzeti és nemzetiségi identitástudat erősítése, hazaszeretetre nevelés, hagyományápolás
- Élménybefogadás képességének képzése
- Érzelmek irányítási képességének és kifejező képességének fejlesztése. A gyermekek érzelmi életében bekövetkezett zavarok megfelelő kezelése, helyreállítása, szükség esetén szakemberekkel való együttműködés.
- A gyerekek szociális érzékenységének, érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességének fejlesztésével az együttműködés, a megfelelő önértékelés és önkifejezés kialakítása.
- az óvodai életünk szervezése segítse elő a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának fejlődését, szokás és normarendszerének megalapozását.

Tartalma:

Az óvodánkba járó gyermekeknél nem is a tárgyi, anyagi szükséglet hiányát tapasztaljuk, hanem az érzelmi szükségletük kielégítetlenségével találkozunk. Ezen belül is a más emberekhez, gyerekekhez való viszonyuk, toleranciás, empátiás készségük nagyon alacsony szintű, hisz a legtöbb családban a gyerek akarata, érzelmei meghatározók, s ennek van alárendelve minden. Ezért az érzelmi nevelésre programunkban kiemelkedő figyelmet kell fordítanunk.

Az óvodapedagógus nagyon eltérő érzelmi kívánalmakkal találkozik. Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmónikus alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív

élményeket tesz lehetővé, hozzájárulhat a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez. Azok a gyerekek pedig, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdenek (agresszivitás, gátlás), különösen sok figyelmet és megértő nevelői magatartást igényelnek.

Az óvodai nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges. Az óvodánkban fontosnak tartjuk és arra törekszünk, hogy természetes viselkedésünkkel védelmet, biztonságot jelentsünk a gyerekeknek. Az óvónő, dajka szerető, óvó gondoskodása, a simogató kéz melege, a mosolygó, biztató tekintet adja meg a gyerekek számára azt az érzelmi biztonságot, mely a kiegyensúlyozott fejlődés feltétele. Magatartásunkban arra törekszünk, hogy az elfogadás és a tolerancia domináljon, az egyéni, egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítése érvényesüljön.

Különösen fontosnak érezzük ezt a szocializációs zavarokkal küzdő gyerekek esetében, mivel az ilyen problémával küzdő gyerekek számának növekedése jellemzi mai világunkat.

Az érzelmi nevelés szempontjából is fontos megemlítenünk a filmek romboló hatását. Ahol a kész vizuális kép nem készletes gondolkodásra a gyermeket, nem mozgatja és fejleszti a fantáziáját, hanem éppen ellenkezőleg, ellustítja. A negatív példák rögzülnek a gyermekben, melyeket átvesznek automatikusan és magatartásukat negatív irányba befolyásolhatja.

Ezért is szeretnénk erősíteni nevelőtestületünkben azt az óvónői magatartást, stílust, mely a segítőkészséget, és nem a folytonos számonkérést helyezi előtérbe. Mi magunk is részesei vagyunk a folyamatoknak, megmutatva értékeinket, gyengéinket.

Ha szükséges partnerként mutatjuk be az egyezkedés, a konfliktusok megoldásának lehetőségeit, de hagyjuk, hogy a gyerekek maguk is megtapasztalják, figyelve arra, hogy senkit ne érjen fizikai és lelki sérelem..

Kiemelt feladatunk az SNI gyermekeknél a Szociális viselkedéshez szükséges komponensfajták (szükségletek, hajlamok, attitűdök, meggyőződések, rutinok, szokások, minták, készségek, ismeretek) erősítése

- A közösségbe történő beilleszkedés szempontjából az SNI gyermekek számára fontos faktor a csoporttársak lássák, milyen jellegű erőfeszítéseket kell tennie a fogyatékos kisgyermeknek az azonos eredmények eléréséhez, és lássák azt is, hogy miben jó, sőt igen jó a gyermek.

A csoporttársak személyisége sokban gazdagodhat azzal, ha megismerik, mire képes fogyatékos társuk, milyen erősségei vannak. Végül is így tanulják meg a fogyatékosokkal való együttélést.

Az óvodapedagógus feladata a beszoktatástól az óvodáskor végéig:

- A befogadás előkészítésének megkönnyítésére a szülők megfelelő időben történő tájékoztatása,
- A szülős befogadás alapos előkészítése,
- Családlátogatás során szeretetteljes, odaadó magatartás az óvodapedagógusok részéről,
- A gyermek alapos megismerésére törekvés (a családban betöltött helyéről, érzelmeiről, szokásairól)
- Érdekes, a gyermekekhez közel álló tevékenységek szervezése, amelyben a gyermeki együttműködés sokféleképpen gyakorolható,
- A családi, szeretetteljes légkör kialakítása, a mindennapokban az érzelmi nevelés domináns megjelenítése, a pozitív viselkedések megerősítésével, mesével, bábbal, dramatikus játékokkal.

- A gyerekek feltétel nélküli elfogadása, támogatása, mindenkor biztos érzelmi háttér biztosítása
- A hagyományok megtartásával, az ünnepek megszervezésével az élmények közvetítése, az élménybefogadás képességének fejlesztése.
- A gyermekek összetartozásának elősegítése az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok alakulásának figyelemmel kísérése.
- Az érzelmi kifejezések elsajátíttatása a dramatikus játékok, mese-vers, báb, énekes-dalok játékok gazdag tárházának segítségével.
- Konfliktushelyzetekben a problémák megoldására törekvés elősegítése.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus, a dadus néni viselkedése. Ezt minden körülmények között (óvodapedagógus-gyermek, óvodapedagógus-munkatárs, óvodapedagógus – szülő,) szem előtt kell tartani!

A érzelmi nevelés és szocializáció területén a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek felszabadultan tevékenykednek, képesek együttműködni, egymásnak segíteni,
- a gyerekek ragaszkodnak az óvodához, csoportjukhoz, a felnőttekhez. Ezt ki is tudják fejezni érzelmekben, szavakban és tettekben.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, toleránsakká válnak
- Köszönnek egymásnak-felnőtteknek, az óvodába érkező idegeneknek.
- Igényükké válik a helyes viselkedési szokások – szabályok megtartása,
- Megkezdett tevékenységük befejezésére, vállalt feladataik elvégzésére törekszenek.
- Képesek dönteni a különböző helyzetekben, kisebb konfliktusokat önállóan is megoldanak.

4/d. Beszoktatás, közösségi életre való felkészítés

A gyermekeknek az óvodába lépés életük egyik legnagyobb váltása: a megszokott, számukra biztonságot nyújtó családból belép egy számára ismeretlen, nagy létszámú gyermekközösségbe. Nagyon nagy lépés!

Hogy ez ne váljon a gyerekek számára megrázkódtatássá, nagyon fontos, hogy az óvodába lépésük első percétől kezdve biztonságban érezzék magukat – eleinte édesanyjuk kezét fogva, majd elengedve azt.

Már a beiratkozásnál hosszabban elbeszélgetünk a szülőkkel, kéréseiket, hogy a gyermekük kit ismer, kivel szokott együtt játszani, kivel szeretne most egy csoportba kerülni, lehetőségeink szerint maximálisan figyelembe vesszük. A testvéreket természetesen ugyanabba a csoportba helyezzük el – így is kihasználva a vegyes csoportjaink előnyeit. Lehetőséget biztosítunk a szülők, gyerekek számára, hogy még a rendszeres óvodába járás előtt megismerkedhessenek az óvodával, gyerekekkel, óvodai dolgozókkal – játékidőben több alkalommal előzetesen is meglátogathatnak bennünket. Így már felfedezhetik a gyerekek között ismerőseiket, és nem lesz teljesen új a környezet sem számukra.

Nagyon odafigyelünk arra, hogy a gyerekek egyéni igényeit figyelembe vegyük – első napokban a szülővel látogathatnak el hozzánk egy-egy órára, majd később már az általuk jobban ismert ismerős óvodásokkal várjuk őket. Ha úgy igénylik, lehetőséget biztosítunk

számukra a nézelődésre, de ha kell öbe vesszük őket, ha kell, vigasztalunk. Mindig ott állunk – ha csak a háttérben is – biztonságot nyújtani.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülőket is felkészítsük a gyermekeiktől való „elszakadásra” – ami őket is igen érzékenyen érintheti. Lehetőséget biztosítunk számukra arra, hogy napközben is érdeklődjenek gyermekeik felől, amikor pedig értük jönnek mindig őszintén megbeszéljük a napi történéseket. Ez alapján határozzuk meg közösen a másnapi teendőket is.

Óvónőink szakmai hozzáértése, tapasztalataik, biztonságot nyújtó, őszinte, feltáró beszélgetéssel segítik át a gyerekeket, szülőket a beszoktatási időszak minél zökkenőmentesebbé tételéhez.

Fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyerekeket az óvoda rendjéhez – utánzási készségükre és ismétlési hajlamaikra építve – a követelményeket a szokások fontosságának sorrendjében állítjuk a gyerekek elé – mindig figyelembe véve a gyermek személyiségét.

Vegyes csoportjaink nagy előnye, hogy a kicsik mellett mindig ott állnak a nagyobbak, mindig akad önkéntes segítőtárs, aki megvigasztal, ha kell, tanácsot ad, segít, kísérik – hiszen vele is így történt óvodába lépésétől kezdve.

A kicsikkel való fokozott törődés mellett nagyon fontos, hogy mindenki jól érezze magát a csoportban, mindenki megtalálja a helyét – ha szükséges, óvónői segítséggel -, legyenek barátaik és a többi gyereket is elfogadják időnként játszótársnak.

Segítjük az együttes tevékenységek kialakulását, újabb élményekkel, és lehetőségekkel biztosítva számukra a közös átélést, feldolgozást. Elősegítjük, hogy a csendes, visszahúzódó gyerekek is megtalálják játszópajtásaikat, felfedezhessék az együttjátszás, közös tevékenység örömeit.

Minden gyermeket igyekszünk minél jobban megismerni, felfedezni a még szunnyadó tulajdonságaikat, kifejleszteni ezeket, én tudatukat minél jobban megerősíteni.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktus felvételére.
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban.
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátszás, együttdolgozás képességének kialakítása és gyakorlása.
- A konfliktusok kezelése.
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása.
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása.
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést, elfogadást és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában.

A tudatos fejlesztés szubjektív feltételénél az óvodapedagógus, illetve a dajka modellszerepénél már megfogalmaztuk azokat a gondolatokat, elvárásokat, amelyek lényegesek a társas közösségi tevékenységek megteremtésében. Az óvodába kerülő gyerekek fejlődésének lényeges összetevője a szocializáció.

Ennek fejlődése érdekében biztosítani kell:

- hogy a gyerekek alakuló kapcsolatait (felnőttel, gyerekekkel) pozitív érzelmi töltés jellemezze,
- hogy együttes fejlődés érvényesüljön, az “én” tudatának érvényesítő törekvése, illetve a szociális érzékenység között,
- utánzás által (felnőtt, gyerek) természetes élethelyzetekben tanulják az együttműködés, az együttélés szabályait, gyakorolják a toleráns viselkedést, magunk is példát adva erre,

- fejlődjön empátia képességük, természetességgel fogadják el a máságot,
- sokszínű tevékenységekben alkalmazkodjanak egymáshoz, hogy a közösségen belül megfelelő helyes arányban álljon az önérvényesítés és az alkalmazkodás,
- gazdag élethelyzeteket, amelyben az aktív, oda-vissza viszonyban keletkező konfliktusok megtanítták a gyerekekkel az ellentétek, feszültségek, különböző igények kultúrált megoldására,
- problémáikat igyekezzenek saját maguk megoldani.

A felnőttkori közösségi élet (közélet) felé orientál az óvodás korban a közösség érdekében végzett munka, amely kellő alapot szolgáltat az egyéni és csoportérdek elemi szintű átélésére, összeegyeztetésére.

Fontosnak tartjuk a társas közösségi tevékenységben a “mi” csoportunk, a “mi” óvodánk tudatosítását, óvodánk szokásait, hagyományait, ünnepeit, mert a közösségi tevékenységeket a gyerekek a csoportos és óvodai ünnepek alkalmával gyakorolják a legteljesebben.

5. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

5/a. Szociálisan hátrányban lévők felzárkóztatása, Sajátos Nevelésű Igényű gyermekek

*„Minden pedagógia hamis, amely nem elsősorban arra a személyre támaszkodik, akit nevel, annak szükségleteire, legbensőbb énjére.”
(C. Freinet)*

Mire a gyermekek megkezdik óvodai életüket – kis település révén -, addigra a csoportban dolgozó óvónők már fel tudják mérni a gyerekek szociális háttérét.

A családi gondokkal küzdő, szociálisan hátrányban lévő gyerekek szüleivel nagyon fontos, hogy az óvónők közvetlen kapcsolatot hozzanak létre – ezzel megkönnyítve az elfogadást, befogadást, segítségnyújtást és annak elfogadását. Fontos, hogy megismerjük, hogy milyen nevelési hatások érik óvodásainkat családjukban, hiszen ez meghatározó személyiségük alakulásában. Fontos, hogy a családok nevelési szokásait közelítsük az óvoda nevelési szokásaihoz. A családi háttér nagyfokú tapintatot kíván meg tőlünk.

A pedagógiai tapintat elemei:

- a gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása
- a családtagok elfogadása és feléjük szakmai alázattal való közeledés
- figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítség
- a gyermekek érdekeinek szem előtt tartása
- a szülői problémák jelzésének figyelembe vétele

A gyerekek számára az első perctől kezdve biztosítanunk kell a biztonságot adó, befogadó, családias légkört, ez a mindenkori alapja a kibontakozásuknak, felzárkóztatásuknak, a továbblépésnek. Az óvónő-gyermek kapcsolatnak nagyon személyre szólónak, egyénileg differenciálnak, kiegyensúlyozottnak kell lennie ahhoz, hogy a gyerekek teljes mértékben befogadóak legyenek a segítségnyújtásra. Sokszor egy kedves szó, egy

mosoly is feloldja a gyermekben a feszültséget. Az óvónő feladata megnyerni a kisgyermeket az együttműködés érdekében, személyes kapcsolatban. Élnünk kell azokkal a helyzetekkel, amelyek megadják a lehetőséget, hogy gyermekeink szabályokat alkothassanak, és pozitívan kell értékelnünk, ha a gyerekek betartják az önmaguk által felállított szabályokat.

A féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos és stabil biztonság, az egyéni differenciált bánásmód gyermekeink fejlődésének alapja – igazodva egyéni szükségleteikhez, életkori és egyéni sajátosságaikhoz, fejlődési ütemükhöz.

Alapelvünk, hogy mindenkit a maga ütemében, a maga képességeihez mérten, egyéni és életkori sajátosságainak megfelelő mértékben segítünk kibontakozni, fejlődni

Az óvónőink tevékenységei az esélyegyenlőséget szolgálják. Enyhítenünk, fékeznünk kell a társadalmi különbségek mechanikus leképeződését, átörökítését.

El kell érünk, hogy a gyerekek rendszeresen járjanak óvodába, így tudjuk hatékonyan feltárni, majd orvosolni lemaradásaikat, rendszeres étkeztetésüket biztosítani.

Felzárkóztatásuk során nagyon fontos a differenciált, egyéni foglalkoztatásuk mellett a gyermekek éntudatának megerősítése, pozitív tulajdonságaik kiemelésével, biztatva, megerősítve sikerélményhez juttatni őket.

Felzárkóztatásukat szükség esetén fejlesztőpedagógus bevonásával is biztosítjuk.

A falunkban élő Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelése csoportjainkban integráltan történik, szakemberek segítségadása, fejlesztése mellett.

A gyerekek óvodába lépésekor felmérjük fejlettségi szintjüket, ehhez mérten fejlesztjük őket. Amikor a legkisebb gyanú is felmerül mindjárt a Nevelési Tanácsadó bevonását kezdeményezzük fejlesztésük irányának meghatározásához. A továbbiakban a gyerekek egyéni igénye szerint logopédus, fejlesztő pedagógus, Pedagógiai Szakszolgálat bevonásával, velük kapcsolatot tartva segítjük őket.

5/b. Tehetség gondozás

Pedagógiai programunk támogatja és segíti a gyermeki kreativitás felszabadítását, innovatív pedagógus közösségünk segítségével.

Óvodáskorban csak tehetségigéretekről, gyanúról, csírákról, lehetőségekről beszélünk. Ezek azonosítása és fejlesztése, képességük és személyiségük megismerése által lehetséges.

Óvodánkban a tehetségigéretek, kreatív gyermekek fejlesztése óvodai csoportjaikban a napi tevékenységekbe ágyazottan történik, a saját csoportjukban élik óvodás életüket. Elsősorban játszanak, azzal foglalkozhatnak, amit leginkább szeretnek.

Kötelességünknek tekintjük, hogy segítsük őket a továbbfejlődésben, erősítsük erős oldalukat, fejlesszük gyenge területeiket, melyek a fejlődést megnehezítik.

Olyan légkör kialakítására törekszünk a gyermekek körül, amely őket elfogadja, személyiségük fejlődését segíti.

A csoportokban dolgozó óvodapedagógusok a mindennapi cselekvéses helyzetekbe, tapasztalásra lehetőséget biztosító tevékenységekbe építik be a kreativitást fejlesztő feladatokat, többletismereteket. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy részt kívánnak-e venni a felkínált tevékenységekben, ugyanakkor a kilépés lehetősége is biztosított a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusok feladata, hogy megfigyeljék, támogassák és komplex ismeretekhez juttassák a gyermekeket. A megfigyelések nem csupán a kreativitásra, az intellektuális képességekre és a szociális képességek jellemzőire terjednek ki, hanem nagyon fontosnak tartjuk a gyermekeket hajtó motivációt is.

A mindennapokban nagyfokú pedagógiai érzékenységgel, belső megérzéssel, megfigyeléssel igyekszünk odafigyelni a gyermekek megnyilvánulásaira, viselkedésére.

Cél:

- A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. A tehetségigéretnek elkövetésének megelőzése, az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességek felismerése. A kreatív, tehetségigéretes gyermekek további komplex fejlesztése.
- Pozitív, inger gazdag környezet megteremtésével a tehetséges gyermekek erős oldalának támogatása (emlékezet, fantázia, logikus gondolkodás). Számukra minél több lehetőség biztosítása, melyekből tanulhatnak, tapasztalatokat szerezhetnek.
- A gyermekek megismerése után az esetleg meglévő egyenetlen fejlődésből adódó gyenge területek (pszichomotoros képességek, érzelmi-szociális érettség, részképességek) kiegyenlítése, melyek a tehetség fejlődését megnehezítik. A zenei, képzőművészeti vagy mozgásos tevékenységek pozitívan befolyásolhatják, támogathatják az intellektuális irányultságot, segíthetik a gyermek érzelmi-szociális fejlődését.
- A gyermekek fejlesztése során –az esetleg fejlesztésre szoruló területek mellett- az átlagos képességek, az egész személyiség támogatása. A gyermeki képességek kibontakoztatása és lehetőségeik kibővítése. Játékos keretek között érzelmi biztonság nyújtása mellett a tanulás iránti érdeklődés felkeltése, komplex személyiségfejlesztés.
- Pihenés és relaxációs lehetőség által a regenerálódás, feltöltődés biztosítása.
- A gyermekek alaposabb megismerése, esetleges problémák feltárása, közös megoldáskeresés a szülőkkel történő kapcsolattartás során.

A tehetséggondozás feladatai:

- A tehetségigéretnek felismerése, kreativitásuk motiválása, ösztönzése. Megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági szükségleteik kielégítése.
- Az általános kreatív nevelés eszközeivel a tehetségigéretnek harmonikus fejlődésének segítése, elkövetés elhárítása.
- A tehetséges gyermekek alkotó-, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése, tartalmának, minőségének fejlesztése és szervezeti formáinak biztosítása.
- A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, komplex személyiségfejlesztése, gondozása.
- A tehetséges gyermekekben rejlő lehetőségek kibontakoztatása, tovább erősítése.
- Olyan munkafeladatok biztosítása, melyek során a gyermekek képessé válnak az együttműködésre, az összedolgozásra, ezáltal fejlődhetnek szociális képességeik, társas kapcsolataik.
- Az életkori sajátosságok figyelembevételével játékos, élmény- és tapasztalatszerzés, érzelmi biztonság és pihenés regenerálódás biztosítása.
- Megfigyeléseink egyrészt a gyermek mozgásfejlettségére, testsémájának fejlettségére, a gyermek téri tájékozódásának, térbeli mozgásának fejlettségére, értelmi képességeire, a finommotoros koordinációjának fejlettségére, nyelvi kifejezőképességének fejlettségére, másrészt kreativitására, motivációs szintjére és magatartásformáira, szociális fejlettségére és érettségére irányulnak.

Sikerkritérium:

- Az óvodapedagógusok ráatalálnak a tehetségigéretnekre, s részesítik őket komplex fejlesztésben.
- Megteremtődik a pozitív, inger gazdag környezet.
- A gyermekek fejlesztése hatására nem csak a kiemelkedő területek, hanem az átlagos képességek, valamint az egyenetlen fejlődésből adódó gyenge területek is fejlődnek,

- A fejlesztés során alkalmazható munkaformák bővülnek, színesednek.
- A fejlesztések hatására a szülővel való kommunikációs kapcsolat erősödik, bizalom telivé válik.

6. HAGYOMÁNYŐRZÉS

Óvodánkban hagyomány a néphagyományok, népszokások felelevenítése, ápolása. A népszokások sokágú emberi kapcsolatokat hoztak létre, életben tartották a hagyományos közösségeket. Ezt véve alapul, fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek újra megismerjék a bensőséges ünnepeket, szertartásokat, a szokásokat megélő ember örömét, szellemi felemelkedését.

Megpróbáljuk e módon is összehozni a családokat, pedagógusokat úgy, hogy közösen részt vehessenek egy népszokás újraszületésében.

Cél:

- Pedagógiai programunkba beépítve újraélesztjük az itt élők régi szokásait, szókincsét, jeles ünnepeit oly módon, hogy figyelembe vesszük az óvodás gyermekek életkori sajátosságait.
- Célunk a nemzeti és nemzetiségi kultúra, a helyi közösségi értékeket képviselő népszokások, történelmi ismeretek megismertetése, felelevenítése.
- Fontos, hogy a gyermekek nyiladozó értelmét ráirányítsuk Dunaszekcső nevezetes épületeire, történelmiségére, hiszen a történelmiség ismerete a hazaszeretet alapja.

Feladat:

- Ismerkedjenek meg a gyermekek a helyi szokásokkal életkoruknak megfelelő szinten.
- Tapasztalják meg a környezetükben élő népi kismesterek munkáját, lássanak szép, hagyományőrző népművészeti értékeket képező alkotásokat.
- Tudják, kik a kékfestők, fafaragók, fazekasok, kelmefestők, szövők, csuhékészítők.
- A hétköznapiakat színesebbé tesszük a népmese világával, melynek alakjai erkölcsi tulajdonságaikkal, pozitív vagy negatív cselekedeteikkel, a példa erejével hatnak a kialakuló gyermeki érzésvilágra.
- Megismertetjük gyermekeinket a régi szép magyar és sváb mondókákkal, melyek által bepillantást nyerhetnek a magyarság és svábság eredetébe, történetébe.
- Népdalokkal, népi dalos játékokkal átszöve újraélesztjük a táncot, az éneklést, a vidám együttlét alkalmait.
- Az ismétlődő mozdulatok, dallamok, dalos játékok eljátszása segítse feloldani a gyermeki gátlásokat is.
- Szeressék, értsék és alkalmazzák a magyar nyelv számukra érthető mives fordulatait.
- Tudjanak ismert népmeséket, rigmusokat, mondókákat fejlettségi szintjüknek megfelelően előadni.

Sikerkritérium:

- Óvodáskor végére a ránk bízott gyermekek kapják vissza azokat a kedves örömet okozó, lelket, jellemet, erkölcsöt gazdagító forrásokat, melyeknek elődeink birtokában voltak.
- A néphagyomány felelevenítésével, ápolásával pozitív érzelmeket, erkölcsi és magatartási mintákat ismerjenek meg, s építsenek be gondolatvilágukba.
- A jeles napokhoz, ünnepekhez, ünnepkörökhöz, valamint az emberélet fordulóihoz, ünnepi alkalmihoz fűződő népszokásokat is ismerjék meg, éljék át.
- A népművészeti alkotások feleljenek meg cselekményszinten a gyermeki eljátszhatóságnak, valamint fűződjék hozzá értékes szokásköltészeti alkotás is.

- Hagyományőrző munkánkkal érjük el, hogy a gyermekek személyiségbe tudat alatt épüljenek be a hazaszeretet elemei, melyek magyarságtudatuk alapjait biztosítják.

6. TEVÉKENYSÉGFORMÁK

6/1. Játék

„A játék vágyteljesítő pótcselekvés, ahol a tevékenységre tisztán a tevékenység örömeért kerül sor.”

Sigmund Freud

Minden egészséges gyermek, amikor teheti játszik. A kisbaba a kezével, lábával, csörgővel, a nagyobb labdát gurít, kockát rak, babát ringat, épít, az óvoda úgy tesz, mintha orvos, rendőr, apuka, anyuka volna.

A világ minden táján játszanak a gyerekek.

A kisgyermeket a felnőtt tanítja játszani. A felnőtt adja a keze ügyébe az első játékokat, a későbbi játékait is rendszerint a felnőttől kapja. A felnőtt által kezdeményezett, a játékban a saját maga által kitalált változatokig, így eljut az igazi együttműködő játékig a társakkal, majd a nagyobb közösségekkel.

Gyermekkorunkban a játék a legfőbb tevékenységi formája, a fejlődés szempontjából az egyik legfontosabb tényező. A fejlődés megszabja a játék lehetőségeit, de ugyanakkor serkenti, és előbbre viszi azt. A gyermekek változó játékaiban nyomon követhetjük az előző életszakasz mintáit, amelyek mindig érettebb formában épülnek a régebbiekre. A játéknak egyik legfontosabb jellemzője az, hogy éppen a még nem eléggé begyakorlott készségek azok, amelyek játszásra készítetnek. Az állandó meglepetés, a kevéssé kiszámítható akadályok csak fokozzák a játékos kedvet. Unalmas lesz a játék, ha nincsenek benne meglepetések. Nem lehet játszani kényszerből, parancsszóra.

A szabad játékhoz belső indíték kell, a választás és a vállalás önkéntes szabadsága. A játék velejárója a harmónia, a rend, és ez még akkor is jelen van, amikor a külső szemlélő ezt nem veszi észre, talán éppen az ellenkezőjét: rendetlenséget, összevisszaságot, zűrzavart. Jó rendetlenség ez! Ebben tárgyak úgy kapnak helyet, hogy kézhez állnak, mindig elérhetők, az ott folyó tevékenységek célját szolgálják. Az ilyen „jó rendetlenségben” kevés ésszerű szabályra van szükségük a gyermekeknek. Játékaikban felidéznek, újra átélnek élményeiket, rendezik azokat. Saját képességeiket is a játékhelyzetekben mérik fel elsősorban, itt fejezik ki magukat a legnyíltabban. A gyermekek számára a játék azt jelenti, amit a felnőttek számára a munka, tanulás.

Amelyik gyerek jól játszik, az a játékot nagyon komolyan veszi. Ezáltal ügyesedjenek, okosodjanak, fejlesztjük manuális készségeiket, ismerkedjenek meg az anyagok tulajdonságaival, azok egymáshoz való viszonyával. Közben folyamatosan gyakorolják az egymáshoz való alkalmazkodást, az együttműködést, a kölcsönös alkalmazkodást. Az óvodáskorúak néha egészen apró jelekből, jelzésekből is megértik egymást, de a játékban adódik számukra a legtöbb alkalom aktív szókincsük gyarapításához, beszédképességük fejlesztéséhez.

Nem csupán a társas kapcsolatainknak alakulására, de érzelmi életük gazdagításának is fontos színtere a játék.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Fontos, hogy biztosítsuk a feltételeket a szabad játék túlsúlyának érvényesüléséhez.

A játékkal későbbi tevékenységi formákat is megalapozunk, mint a munka és a tanulás. Az óvoda és a óvónők feladata, hogy a megfelelő léghelyet, időt, eszközt és

élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

- A légkör: nyugodt és biztonságérzetet keltő legyen, melyben a gyermekek szabadon szervezhetik játékukat, önállóan választják meg társaikat, az eszközöket.
- A hely: a gyerekek szabad mozgását, játékuk kibontakoztatását szolgálja. A csoportszoba, az udvar, a játszótér, a kirándulás alkalmával erdő, mező, sportpálya is alkalmas a játékra. A gyerekek egyre aktívabb, kreatívabb kibontakozását segítjük elő azzal, hogy segítjük az éppen aktuális játékhoz szükséges hely kialakítását.
- A játékidő: folyamatos, az egyéb tevékenységekbe simulnak. Kedvük szerint folytathatják a gyerekek az elkezdett játékot másnap, harmadnap is. A folyamatos napirend kialakításával biztosítjuk a hosszantartó, zavartalan játékidőt.
- A játék eszközei: mindig érthetőek számukra, elősegítik a sokoldalú fejlődést, fantáziálásra, gondolkodásra, problémamegoldásra serkentik őket. Természetes környezetünk tárgyai, dolgai is alkalmasak játékeszköznek (ágak, kavicsok, termések.). Bármilyen, ami a gyerekek kezébe kerülnek játékeszközzé válhatnak. Játékeszközből mindig legyen elegendő, de ne túl sok. A lehetőségeket a kézközben lévő eszközökkel, segítő jelenlétünkkel teremtjük meg.
- Az élményszerzési lehetőség
A gyerekek amit látnak, hallanak, ami történik velük, ebből ami őket megérinti elmesélik, ill. kivetítik játékukban. Ezért kell nagy figyelmet fordítanunk gyermekeink meghallgatására, az óvodában szerzett élmények minőségére.

Az óvodapedagógusok folyamatosan gyűjtik a helyi nemzeti és nemzetiségi játékokat, játéktevékenységeket. Ezek felhasználásával a játék során használt főbb kifejezéseket, szavakat németül is hangoztatjuk, hogy az óvodásokban is letisztuljon ezek jelentése, és így érthetővé váljon számukra. A gyakran használt játékeszközök, tárgyak nevét az adott játékszituációban ismerjék, majd használják.

Szerepjátékok során is hangoztatjuk az egyszerűbb beszédfordulatokat, ösztönözzük őket ezek használatára. A beszédbeli udvariassági formákat rögzítjük bennük.

Szabályjátékok kezdeményezésével biztosítunk sok-sok lehetőséget arra, hogy ezáltal a német nyelvi szókincsük bővüljön, rögzüljön.

Az óvodáskor végére tudjanak és szeressenek játszani, szabályjátékot, konstruáló játékot, szerepjátékot egyaránt. A játékok szabályait tartsák be, készítsenek játékaikhoz egyszerűbb kiegészítő eszközöket, azokat használják fel játékaikban.

A SNI gyermekeknél előfordulhat, a külvilág megismerésére irányuló kíváncsi, kutató viselkedése beszűkültebb, ezért nagyon lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos, játékos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és eléséges szabályok megtanítása.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült szabad játék feltételeinek megteremtése
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- Váljon a játék kiemelt jelentőségű tájékoztató, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátás a gyermekekkel, ötletek adásával, helyzetek teremtésével elősegíteni a sokszínű játék kialakulását.
- Az egyéni élményeken túl közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében.
- Törekedjen a szülők játékkultúrájának fejlesztésére, egyes játékok megismertetésére, az együttjátás örömeinek átélésére.

Játék területén a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Játékukban dominál a gyakorló-, a szabály-, és szimbolikus szerepjáték, megértik és elfogadják egymás elgondolásait, alkalmazkodnak a játékszabályokhoz.
- Képesek önállóan szabályokat felállítani, azt betartani, illetve társaikkal betartatni.
- Le tudnak mondani egy-egy kedvelt játékszerről, vállalnak kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Képesek önállóan játékot vezetni, hosszabb idejű játékot játszani.
- Képesek a játékhoz szükséges kiegészítőket megépíteni, barkácsolni, kreatívan felhasználni a csoportszoba eszközeit, berendezéseit, a játék végén visszaállítani a rendet.
- Önként és szívesen báboznak, szerepelnek, dramatizálnak, önmaguk és mások szórakoztatására. A játékszituációkban "mintha" - helyzetekben képesek beleélni magukat.
- A játékban és a társas viselkedésben képesek az alapvető emberi normák betartására.

6/2. Vers, mese, irodalmi nevelés

Az anyanyelvi játékok, vers és mese, népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi az óvodai nevelés páratlan eszközei.

Óvodánkban az anyanyelvi játékok, vers- és mesemondás lényege annak spontán jellegében, játékoságában jelenik meg. Helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán lehetőség és igény van rá. Része egész napi életünknek, az anyanyelvi és nemzetiségi nevelésnek, az érzelmi ráhatásnak, az esztétikum fejlesztésében játszik fontos szerepet.

A vers ősi formájában énekkel, mozgással kísért szöveg. A gyerekek számára játék, amelyhez ritmikus mozgás, mondóka tartozik. Mélyen összekapcsolódik a mozgásos és fantáziajátékokkal. Mondjuk, énekeljük, mozogjuk, mert a gyerekeinknek így érdekes. A mese az anyanyelv észjárása, zenéje. A mesét az átváltozás motívuma, az ellentétek kedvelése, az ismétlések, a veszély – megmenekülés helyzetei, a kompenzálás, a vágyteljesítés dinamikája, a tudatszintek váltása teszi lelki és szellemi élménnyé. Ezért tartjuk az erkölcsi, érzelmi nevelés, a kommunikációs képességfejlesztés legfontosabb eszközének.

„...az a gyermek, akinek naponta mesélnek, az másfél évvel előzi meg a nyelvi fejlettség szempontjából a mesét alig hallgató kortársait...”

Az anyanyelvi játék, vers és a mese is a hétköznapitól eltérő, jobb hangzású, furcsa beszéd. Dallamát, lejtését, tagolását, dinamikáját tekintve erőteljesebb, jellegzetesebb érzéki benyomás. A csoportos vagy az egyes gyereket képzeleti és valóságos játékra serkentő színes emberi megnyilvánulás. A vers, mondóka, mese élmény kell, hogy legyen a kisgyermekünknek! Csak akkor beszélhetünk irodalmi nevelésről, ha a gyermek már szereti a játékokat, verset, mesét, ha örömet okoz azok hallgatása, mondogatása, ha kéri, ha várja az újabb élményt.

Az óvodába kerülő gyerekek kezdetben befogadók, s az óvónő az előadó.

Az irodalom közege a nyelv, ezért lényeges, hogy az előadó tisztán, szépen, kifejezően beszéljen, és értékes művekkel tisztelje meg az óvodás korosztályt.

Ez vonatkozik a német nemzetiségi csoport(ok)ban való irodalmi nevelésre is. A rövid, könnyen kimondható, jól hangoztatható mondókák, versek, rövid mesék, képeskönyvek felkeltik gyermekeink érdeklődését a német nyelv iránt.

A növekvő gyermek apránként, fokozatosan tanulja meg, hogy kell önmagát jobban megértetnie, s közben fejlődik az a képessége is, hogy másokat is megértsen.

Az anyanyelvi játékok, versmondás és mesélés jó hangulata, meleg légköre ráirányítja gyermekeink figyelmét arra, min a szép, mi a jó, miért kell másoknak is a jó szó, szeretet.

Nevelőink mesterségbeli tudásához tartozik, hogy az adódó nevelési helyzeteket gyermekszemmel és füllel érzékeljék. Ezzel egy időben a felnőtt logikájával gondolkodjon, törekedjen az adott gyermekcsoport számára az éppen jó játék, vers és mese kiválasztására, értő-érző elmondására, a előzményként a kellő hangulat megteremtésére. Ösztönző légkör kialakítására törekszünk a gyermekek önkifejezésének elősegítésre: a gyermekek saját vers- és mesealkotására, annak mozgással, és/vagy ábrázolással történő kombinálásával.

Elsőrendű anyagunk a szóbeliség stílusfordulatait őrző, a szövegváltozatokat is megengedő, anyanyelven teremtett gyermekvers és mese. Ezeket kiegészítjük az írott irodalom színe-javával, valamint a falusi életet megörökítő, régi szép időkről mesélő éltes korú emberektől hallott történetekkel.

Ügyeljünk arra, hogy ne lépjük át az életkor szabta határokat, nem hisszük, mindent nekünk kell megtanítani. Mi csak az alapokat rakjuk le. Merünk rögtönözni, szórakoztatni és szórakozni.

A vers- és mesemondás, anyanyelvi játékok sikeréhez egymásra figyelő beszédviselkedés, érzelmi összehangolódás szükséges. A képzelet, az érzélem, a gondolkodás,

a ritmikus mozgás, a kifejező beszéd természetes összekapcsolódás példáival tanítjuk a gyermekeket a folyamatos beszédfigyelésre, az értelmes párbeszédre, a befogadás és kifejezés változatosan megformált módozataira. Mesét hallgatni, mondani nagy élmény, a mese híd a valóság és a képzelet között, megvéd az elszürküléstől. A versek és mesék hatását a gyermekek szeméből, viselkedéséből, játékából, rajzaiból, beszélgetéseikből mérjük le.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvónők legyenek őszinték, törődjenek arra, hogy önmagukat adják, s a gyermekeket tekintsék partnereknek, osszák meg velük érzéseiket, érzelmeiket. Mesében rejlő üzeneteket, azt az igazságot, hogy az ember mindig többre, tökéletesebbre törekszik.

A gyakori mesemondással elősegítjük a mesék tartalmának kijátszását: dramatizálás, bábozás, egyéni mesemondás. Mindehhez a feltételeket biztosítjuk: idő, hely, eszköz. A háttérből kísérik figyelemmel a gyerekek dramatizálását. Segítünk abban, hogy a bábozás, a dramatikus játék kedvelt tevékenységüké váljon.

A mindennapos, szervezett irodalmi kezdeményezések során alkalmazzuk a mondókákkal kísért mozgásos játékokat és a környezetünkben található növényekhez, állatokhoz kapcsolódó, hozzájuk érzelmi viszonyt is tükröző verseket, meséket. Ezek az irodalmi alkotások a természet szépségének, harmóniájának megjelenítői.

Irodalmi nevelésünk akkor éri el célját, ha a gyermekeink befogadóak lesznek, lehet néhányan előadók. Akkor, ha felismerik azokat a helyzeteket, amelyekre ráillenek az irodalmi alkotásokban megismert fordulatok, felfedezik környezetükben a szépet, a jót, s egységben élnek önmagukkal és a világgal.

Szeretnénk, ha gyermekeink igényelnék a verset, mesét, bátran kérdezzenek, meséljenek gátlásaiktól megszabadulva, szorongásaikat leküzdve. Figyelünk arra, hogy verselés és mesehallgatás során megjelenjen-e a belső képzeleti jelek. Az lehet az alapja az olvasóvá válásnak.

Ezek a bensőséges, közösségi együttjátás színtereivé válhatnak, melyben a gyerekek érzelmileg és szellemileg egyaránt sokrétű tapasztalatokat gyűjthetnek. Saját könyvespolcuk könyveit bármikor nézegethetik, hogy idővel tudjanak képek alapján olvasni. Célunk, hogy folytatásos mesét, verses mesét, meseregények szárait tudják összekötni. Legyen kedvelt mesehősük, a mesék fordulatait vigyék be a játékukba.

A német nyelvvel ismerkedő gyerekek polcán olyan képes- és mesekönyveket helyezünk el, melyek motiválják őket arra, hogy a képeskönyveket egyre többször kézbe vegyék, a mesélést egyre többször kérjék. Így is motiválva arra a gyerekeket, hogy passzív szókincsük fejlődjön. Változatos, esztétikus, figyelemfelkeltő eszközökkel kísérik a mesék cselekményét, ezzel segítve a szituációkon keresztül a megértést, a befogadást, az érzelmi átélést.

AZ SNI gyermeknél a fejlesztés területei a beszédszervek ügyesítése, a beszédhallás, az auditív ritmus, az auditív emlékezet, az anyanyelv használata áthatja az óvoda egész napi életét, ezért az anyanyelvi nevelés nem tekinthető kizárólag a foglalkozásokon megvalósítható feladatnak.

Az irodalmi befogadóképességnek köszönhetően az irodalom a SNI gyermek személyiség fejlődésének nagy hatású segítője lehet. A hangsúly a beszéd tartalmi részének fejlesztésén van, tehát kiemelt szerepe van a szókincs bővítésének, a sajátos nyelvi formák elsajátításának és az önálló történet elmesélése támogatásának. A fejl. várható jell.: Tevékenység, manipuláció, eszközhasználat, játék, ábrázolás közben is ösztönözzük beszédre az SNI gyermeket.

Elérendő eredmény nagycsoport végére: szívesen hallgassanak mesét, elbeszéléseket, verseket, élvezettel figyeljék ezeket. Ismerjenek népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket.

Legyenek kedvenc irodalmi alkotásaik. Képeskönyveiket vigyázva, érdeklődéssel nézegessék, a képek segítségével fel tudják idézni a cselekményt. Emlékezetből tudjanak verseket, meséket felidézni, képesek legyenek fantáziájuk segítségével saját vers, ill. mesealkotásra, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése
- Ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos.
- A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan kísérje figyelemmel.
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, alkossanak saját verset, mesét, mondják el élményeiket.
- Lehetőséget biztosítani minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Képesé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése.
- A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- Beszédmegértés fejlesztése.
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása.
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása logopédus segítségével.

Az óvodapedagógussal szemben támasztott követelmények:

- beszéde mindig feleljen meg az adott szituációnak,
- legyen őszinte a gyerekekhez, igyekezzen önmagát adni,
- tekintse a gyerekeket egyenrangú partnernek,
- ne szégyellje az érzelmeit, érzéseit megosztani a gyerekekkel,
- kerülje a kiabálást, fenyegetőzést, de ha szükséges nyilvánítsa ki a felháborodását,
- az óvónő gyerek kapcsolatát jellemezze az elfogadás, együttműködés, "teljes" odafordulás a gyerekek felé,
- legyen "meleg és támogató", de ugyanakkor határozott, következetes,
- eszköztárában szerepeljen a humor, a vicc, de kerülje a gyerekek irányában a gúnyt,
- az anyanyelv szempontjából kiemelten fontos a családokkal való szoros együttműködés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen mondjon spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit és ismerje mozgásait
- Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzze mondatait
- Tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet.
- Legyen képes a hallottak képi megjelenítésére.
- Jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit (szereplők, események), nevezze meg azokat.

- Tudjon könyvben kép alapján tájékozódni, óvja a könyv állagát.
- Vegyen részt dramatikus játékokban, közös műsorkészítésekben.
- Szívesen, örömmel hallgasson mesét.
- Legyen igénye a hallott irodalmi művek újrhallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait.
- Alkalmazza a kapcsolatteremtés elemi szabályait (köszönés, kérés)
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

6/3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható.”
Kodály Zoltán*

Valljuk, hogy a gyermekkori zenei nevelés első hatásai, a zenei élmények közvetítése, a zenei képességek fejlesztése meghatározhatják egész életük zenei érdeklődését, fogékonyságát a zenei értékek iránt. Ezért szerves része óvodánk művészeti nevelésének, eszköztárának. A ránk bízott korosztályra jellemző az érzelmi túlfűtöttség. Az ezen alapuló nevelés tág teret biztosít nekünk óvónőknek az élmény-gazdag, örömteli éneklésre, énekes játékok eljátszására, zenehallgatásra. A gyermekek megismerkedhetnek olyan játékokkal, népzenei és német nemzetiségi, időnként komolyzenei művekkel is, melyek mind nemzeti és nemzetiségi, mind európai értékeinket közvetítik. Ezt a célt szolgálják a körjátékok is, melyek az emberi szokásokat mutatják be játékos formában.

Mindezek mellett ének-zenei nevelésünk részévé vált már a néptánc is. Úgy gondoljuk, erre azért van szükség, mert a gyermekeinket meg kell ismertetnünk a népi kultúránk alapjaival. Ebben a korban kell emocionális kötődést, érdeklődést kialakítani. Feladatunknak érezzük a múlt értékeinek átörökítését. Az énekes játékok során arra törekszünk, hogy a gyerekeknek minden tevékenysége örömmel, érzelmi gazdagsággal, átéléssel történjen. Ezek a játékok kiválóan fejlesztik a társas kapcsolat alakulását, egymás elfogadását, tisztelését.

Az énekes játékokat nagyon sokszor ismétljük, hogy minél mélyebb nyomot hagyjanak a gyermekek lelkében – minden adódó (tervezett és spontán) lehetőséget kihasználva.

Ének-zenei nevelésünk szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez, tevékenységi formákhoz (környezet megismerésére nevelés, mozgás..). A zenehallgatás gazdagítását szolgálják azok a hangkazettáról, CD-ről szóló dalok, művek, melyek igényesek és az alkalomhoz illőek.

Az élő zenével is megismertetjük gyermekeinket, évente néhány alkalommal zenés műsorokat szervezünk óvodánkban, de csak a megfelelő színvonal megtartásával.

Gyermekeinknek az óvodánkban a zene annyit jelent, amennyit óvónőink kisugároznak magukból, amennyi rácsodálkozási lehetőséghez, élményhez juttatják őket óvodás életük mindennapjaiban. Ismereteik bővítésére legalkalmasabbak az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az énekes játékok, a kötetlen ének-zenei kezdeményezések, ezek alkalmat és időt biztosítanak a valódi és önkéntes játéokra. Dalaink, játékaink, mondókáink kiválasztásánál mindig szem előtt tartjuk a korosztály sajátosságait, képességeit. Néhány gyermek együttes játékában adott a lehetőség, hogy a káték, az ismétlés lélektani öröme mindig jelen legyen.

Sokat segít ebben a nagyobb gyermekek példája, mert a példa a siker reményében buzdítja a kisebbeket a cselekvésre. A nagyok finomabb mozgása, biztonsága jó hatással van a kisebbekre, bizonytalanokra, bátrabbá, vállalkozóbbá teszi őket.

Időt hagyunk gyermekeinknek a megtanult dal, élmény feldolgozására és belsővé válására. A visszahúzódóbbak, félénkek feloldódnak, ha meggyőződnek arról, hogy senki sem kényszeríti őket a részvételre, így nem kerülnek kudarchelyzetbe.

Az ének-zenei neveléssel is elősegítjük a gyerekek önmegvalósítási törekvéseit, önállóságát, kreativitását. Énekelni a nap folyamán számtalan lehetőség adódik, melyeket igyekszünk kihasználni – eleinte óvónői kezdeményezésre, majd később a gyerekek által.

Énekes játékokat leginkább a csoportszobában szervezünk, de lehetőség szerint a szabadban kínálgató lehetőségeket is kihasználjuk.

Zenehallgatást a nap bármely szakaszában, helyzetektől függően építjük be a napirendbe, pl.: zenehallgatást jelent a pihenő előtti altatódalok hallgatása (német nyelven is), a környezeti témákhoz kapcsolt zenei élményközvetítés. Az ölbéli játékok, az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyerekek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában. A gyerekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy foglalkozásaink alkalmával önmaguk számára alakítsák ki a zenei tevékenységek élménnyé válását. Óvodapedagógusainknak fő célja a zenei élmények átadása, ugyanakkor az a legkedvesebb zenei ajándék, ha a gyerekek önszántukból, bátran énekelnek, maguk kezdeményezték német, ill. magyar körjátékokat játszanak, miközben szemükből, hangjukból, mozdulataikból árad a játék öröme.

Mivel az ének, a zene, a mondókák hanglejtése az óvodáskor egyik legfőbb motivációs kincse, ezért a német nyelvvel való ismerkedés egyik leghatékonyabb eszköze. A hozzá tartozó játékok, mozgások csak felerősítik a hatásukat. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mindig a gyerekek képességeinek, életkoruknak megfelelő játék és dalanyagot mutassunk be nekik, elsősorban a dél-magyarországi németység gyermekdalaira, játékaira, mondókáira alapozva. Alkalmanként óvodai rendezvényeken be is mutatjuk a gyerekek által leginkább kedvelteket – Télapó ünnepélyen, karácsonykor, anyák napján, stb. Zenehallgatáshoz a német népdalkincsből merítünk, alkalmanként helybéli előadókat látunk vendégül: helyi általános iskolásokat, hangszeres zenészeket, a helyi német kórus tagjait, de mi óvónők is éneklünk közösen dalokat.

Az SNI gyermekek számára a zenei befogadóképesség szándékos fejlesztését a megfontoltan válogatott zeneművek hallgatásával valósítjuk meg.

Feladat: Az SNI gyermeknél zenei alapképességek elsajátításának feladatai közül legfontosabb az éneklés, de a hangszeres előadásra (csörgőket, dobokat és más ritmushangszereket mi is készítünk) is figyelmet fordítunk.

Az óvodáskor végére az egyszerű dallammotívumokat tisztán, örömmel énekeljenek, élőzenét, műdalokat, népdalokat figyelmesen hallgassák. Ismerjék az egyszerű táncos mozgások elemeit.

Óvodai életünk részévé vált 2016 októbere óta az Így tedd rá! népi gyermekjáték és gyermektánc program. Ez a program egy megújult nézetet képvisel. Itt nem a produkció számít. A népi játék, a néptánc, a népdal, az ünnepi szokások, eszközök, olyan széles pedagógiai eszköztár, mely kulturális örökségünk. A játékok által a gyerekek minden olyan képességre és készségre tesznek szert, melyek biztosítják a személyes és közösségi életüket is a későbbiekben. Ilyen az együttműködő készség, a konfliktuskezelés, kudarcűrész, feladatkövetés, szabálytudat, kommunikáció, térbeli tájékozódás, stb. Mind olyan készség és képesség, melyek nélkülözhetetlenek. A gyerekek pedig leghatékonyabban a játékos módszerekkel tanulnak. Ez az egész igen globális és messze túlmutat a hagyományörzésen. A

népi játékok, táncok komplexen minden igényt kielégítően tudnak megjelenni a nevelési folyamatban.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása.
- A gyermekek minél több olyan zenei élményhez juttatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket, fejleszti gondolkodásukat és kommunikációs képességeiket.
- A gyermekek zenei képességének (hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, harmonikus, szép mozgásának), kreativitásának fejlesztése, énekes népi játékok az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével.
- A zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelemgazdag, szép, tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).
- Az énekes játékok eszközeivel különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása.
- Az önkifejezés újabb lehetőségének felkínálása a zenei improvizációra való ösztönzés (mozgás rögtönzése zenére, dallam-, ritmusvariációk kitalálása).
- A nemzeti, etnikai gyermekek zenei kultúrájának közvetítése, a szülőföldhöz való kötődés erősítése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A zenei tevékenység legyen tudatos és önálló, része a mindennapos tevékenységnek
- Könnyed, tiszta éneklés egymáshoz igazodva
- Játékos mozdulatok, tánclépések összehangolása
- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani
- 10 dal biztos éneklése csoportosan és egyénileg (önálló kezdéssel is)
- Különböztesse meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat beszédben, mondókában, dallamban, ritmusban.
- Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Ismerjen fel dallammotívum alapján hallott dalt, néhány természeti környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejhangot), hangszereket
- (ritmushangszereket és a furulya hangját)
- Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot.
- Szívesen és figyelmesen hallgassanak néhány perces hangszeres muzsikát, az óvónő énekes előadását, más népek zenei anyagait

6/4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Az ábrázolás a gyermeki önkifejezés eszköze, a gyermekek egyik igen kedvelt alkotó tevékenysége.

A rajzolás, a festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka különböző fajtái, a műalkotásokkal való ismerkedés az óvodás korú gyermekek ízlésének, alkotóképességének, fantáziája kibontakoztatásának, esztétikai nevelésüknek fontos eszköze.

A vegyes csoportjainkban a gyermekek megismerhetik, kipróbálhatják, életkoruknak megfelelően elsajátíthatják a különböző eljárásokat. Ismerkedhetnek rajzolással, festéssel, tépéssel, ragasztással, viaszkarccal, nyomat-technikával, plasztikai alakítással... A technikákon belül ismereteket sajátíthatnak el, a német nemzetiségi sajátosságokat is bemutatjuk (motívumvilág, hímzés, képfestés, batikolás..).

Egyszerű munkafogásokkal, az eszközök balesetmentes használatával, természetes anyagok felhasználásával alkothatnak. A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a nap folyamán a fent említett tevékenységekhez. Az egész csoport számára ritkán szervezünk ábrázoló foglalkozást, inkább kisebb csoportoknak az érdeklődésüktől függően. Így könnyebben tudjuk az új technikai eljárásokat bemutatni, gyakoroltatni, ábrázoló készségüket személyre szabottan, életkoruknak és képességeinek megfelelően fejleszteni, egyéni ötleteiket, törekvéseiket tiszteletben tartani.

A kisebb létszám lehetővé teszi, hogy a gyermekek egymás munkáját megismerjék, értékeljék, közvetlenül szemlélhessék, vigyázzanak egymás alkotásaira.

A kis csoportokban végzett ábrázolási tevékenység közvetlen kapcsolatot biztosít a gyermek és óvónő között – sok lehetőséget kínálva a gyerekek szókinésének gyarapításához (magyar és német nyelven is) valamint az élmények, tárgyak, technikák nyelvi kifejezésének megtanulásához. Fontosnak tartjuk, hogy munkáikat a saját képességeikhez, fejlődési ütemükhöz mérten értékeljük, ösztönözzük a folytatásra. Így az alkotás sikerélményt nyújt mindenki számára, ami további tevékenységekre készíteti a gyerekeket. Nem sémákat, hanem lehetőségeket, ötleteket adunk az élmények egyéni, esetenként közös feldolgozásához. Természeti környezetünk szépsége, a mindennapok eseményei, jeles napok, ünnepek – mind-mind forrásai későbbi munkáiknak, törekszünk alkotásaik rendezvényeken való bemutatására.

Biztosítva vizuális tapasztalataikat, azok megjelenítésében, kifejezésében feladataink:

- Rajzolásnál: pont, vonal, formák rendszerének megismertetése a firktától a bonyolultabb formákig, az emberábrázolásig, a tér megjelenítéséig.
- Festésnél: színek megismerése, létrehozása, foltok, formák alakítása, képi kifejezés kezdeményezése.
- Tézés, vágás, ragasztásnál: elvont formák képpé alakítása.
- Természetes anyagok felhasználásánál: formálhatósággal, alakíthatósággal tárgyak, játékeszközök létrehozása.
- Plasztikai alakításnál: formálhatósággal, térbeliséggel ismerkedés, tapasztalatok szerzése.

Hangsúlyos szerepet kapnak közvetlen környezetünk nemzeti, nemzetiségi jellegű alkotásai, szín- és formaviláguk, technika és anyag otthonról idéző, nyugalmat és harmóniát sugárzó tárgyai. Ezeket gyűjtjük, védjük, mert tudjuk, hogy a gyerekek ízlését formáljuk, és óvodánkat is hangulatosabbá, otthonosabbá teszik. Elfogadjuk, és szívesen vesszük a családok felől jövő pozitív kezdeményezéseket (hagyományápolás, gyűjtés). Véleményünk szerint

ezzel hozzájárulunk a gyerekek identitástudatának alakulásához, gyökereik feltárásához, éntudatuk erősítéséhez.

Ábrázolási tevékenységek során a gyakran használt eszközök, anyagok, technikák nevét, az ezekhez tartozó tevékenységeket gyakran mondjuk németül is – ezzel is szókincsüket bővítjük.

Az SNI gyermek esetében a vizuális kommunikációs képesség az ábraolvasás és ábrázolás, vagyis a forma- és színlátás, méretlátás, térlátás, a téri tájékozódás, valamint a formaábrázolás, színábrázolás, méretábrázolás és térábrázolás területeinek fejlesztésével erősödik.

Óvodáskor végére legyenek képesek élményeiket vizuálisan is megjeleníteni. A képi kifejezések eszközeit készségszinten alkalmazzák. Színhasználatuk a valóságnak megfelelő legyen, Szívesen oldjanak meg díszítő jellegű feladatokat (szín, forma, mennyiségi ritmus tartásával, stb.).

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése, örömteli alkotó légkör kialakítása.
- Mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észlelő funkciók változatos gyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása.
- A belső képek gazdagítása, a gyermeki ábrázolás ösztönzése, változatos lehetőségek felkínálásával.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, a környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása, fejlesztése a népi motívumok alkalmazásával
- A gyermeki élmény és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó, alakító önkifejezés és az önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.
- Önértékelésre, egymás munkájának megbecsülésére nevelés.
- A német nemzetiségi vizuális kultúra sokszínűségének, egyes díszítőelemeinek megismertetése. (könyvnezegetés, IKT eszközök segítségével)
- Szociális hátrányok enyhítése az ábrázolás eszközeinek biztosításával.
- Tehetséggondozás

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Ismerje a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Tudjon kifejezni a képfelületen elemi térviszonyokat
- Használja a népi, nemzeti, etnikai kultúrában megjelenő díszítő motívumokat.
- Hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásában jelenjen meg a részformák, esetleg egyszerű mozgások.
- Alkosson képet élmény, emlékezet alapján.
- Megfelelően használja az eszközöket, rendelkezék helyes ceruzafogással, tartsa tisztán az eszközöket.
- Tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Vegyen részt a tér rendezésében, figyelembe véve az alapvető térviszonyokat.

- Megfigyelés után tudjon formát mintázni.
- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján.
- Alkosson véleményt műalkotásokról.
- Legyen képes saját, és társa munkájának értékelésére.(önértékelés, értékelés)
- Rendelkezzék koordinált szem és kézmozgással.

6/5. Mozgás, testi nevelés

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Nem születünk ügyetlennek, a mozgás hiánya tesz minket azzá.

Mi az első reakciója egy újszülöttnak? Felsír, hangot ad, és keze, lába mozogni kezd. A mozgást nem kell külön megszerettetni a gyerekekkel, mert arra állandó belső késztetést éreznek, örömmel és természetes módon gyakorolják. A mozgás az érés folyamatában a fejlődő szervezet természetes szükséglete. A mozgás fejlődését a születéstől a kisgyermekkorig általában figyelemmel kísérik, fontosnak tartják. Ebben az életszakaszban a gyermek mozgásának fejlettsége képet ad általános fejlettségi szintjéről, a fejlődés üteméről. A szülők ekkor még figyelik, hogy mikor fordul meg, mikor nyúl a tárgyak után, mikor kezd járni. A járás megtanulása után azonban kevesebb figyelmet fordítanak a gyermekek mozgására. A járás megtanulásával kiszélesednek a gyerekek mozgáslehetőségei, gazdagodnak tapasztalatai. Gyakorlása során mozgása fejlődik, minőségi változásokon megy keresztül.

A torna, a mozgásos játékok által fejlesztjük gyermekeink természetes mozgását, testi képességeit – ezzel is hozzájárulva a harmonikus, összerendezett és fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

Az óvodánk sokat tesz a gyerekek mozgásbiztonságáért azzal, hogy gondoskodik a mozgásfejlődéshez igen gazdag környezetről, bátorító légkörről. A mozgás nem szűkül le a testnevelési foglalkozások, mondókás-énekes játékok körére, jelen van az óvodai élet minden területén.

A mozgás tartalma:

- szabad, spontán mozgás,
- szervezett testnevelés.

Szabad, spontán mozgás:

Heti egy-két testnevelési foglalkozás és a mindennapos mozgás, melyet az óvónő irányít nem elegendő a 3-7 évesek megfelelő intenzitású mozgásfejlődéséhez. A gyerekek lényegesen többet igényelnek mozgásból, főleg saját elképzeléseik szerint. Zavartalan gyakorlási lehetőség szabadidős tevékenység alatt nyílik, pl. tornaszer elhelyezése a csoportszobában. Így egész délelőtt lehetőségük van a gyerekeknek ennek a tornaszernek, vagy más mozgásra készítő eszközök használatára.

Az óvodánk udvara is sok lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, pl.: mászóakák, hinta, gumikerék, csúszda, fogócskázás, célbadobás, stb.

Gyermekeink különböző más terepeken is gyakorolhatják a mozgásokat. Mászhatnak, csúszhatnak a Várhegy oldalban, a dunai gáton, sétálhatnak a Telelőben, stb.

A szabad mozgás során a gyermek maga választhatja meg a mozgásformát, társait, önként vesz részt benne. A mozgásos játékokban tökéletesedik a már megtanult mozgások sokasága. A spontán mozgásos játékokban tökéletesedik a már megtanult mozgások sokasága. Itt bőven adódik alkalom arra, hogy a mozgásukban bizonytalan gyerekek lassabban, kitartóan gyakorolhassanak egy-egy mozgásformát, ilyenkor adódik alkalom az óvónő segítségével egy-egy mozdulat korrigálására, helyes begyakorlására.

Így játékosan, játék közben, szinte észrevétlenül zárkóztathatjuk fel a bizonytalanabb, mozgásukban gátolt gyerekeket, ezzel is önbizalmukat növeljük. A spontán mozgásos játékokban minden gyermek megtalálhatja a fejlettségének, a továbblépéshez, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet. Mindenki mozgásigénye más. Fontos, hogy a nagyobb, aktív mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni, társaikra figyelni, tartsák tiszteletben egymást. Ehhez szükséges a bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása, betartatása. A szükséges, de nem túl sok szabályozásra a balesetek elkerülése végett is mindent megteszünk.

A rendszeres mozgás során fejlődnek gyermekeink pszichikai, testi, értelmi képességeik, így majd egészséges felnőttekké válhatnak.

Szervezett testnevelés:

Két formában van jelen: mindennapos és testnevelési foglalkozások keretében.

A háromévesek már birtokában vannak az alapvető mozgásformáknak: járás, futás, dobás. A mindennapos testnevelés a nap bármely szakában az igényektől függően szervezhető. Ha a gyermekek játékkedve lappang, már nem igazi a játék, hanem csak tétlenkedés, akkor a közös mozgás örömet, felüdülést jelent számukra.

A testnevelési foglalkozásokat az óvónők szervezik heti 1-2 alkalommal kötelező jelleggel, azonos napokon. A testnevelés során érvényt szerzünk az egyéni képességek kibontakoztatásának, figyelembe vesszük a gyermekcsoport általános fejlettségét. Gondolunk a helyi adottságokra is. Mivel nincs tornatermünk, ezért a csoportszobák átrendezésével teremtünk mozgásteret. A foglalkozások során figyelünk arra, hogy a feladatok, az elvégzendő gyakorlatok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek, mert az előbbiek nem készítetik erőfeszítésre a gyerekeket, a nehezek pedig gátlásokat okozhatnak.

A legfontosabb az, hogy jókedvűen mozogjanak. Alakuljon ki bennük a rendszeres testmozgásra való igény.

A mozgásos játékok jó hatással vannak a mozgáskoordinációra, a motoros képességekre, a térbeli tájékozódásra, az összpontosításra, kitartásra, a figyelemkoncentrációra. A közös játék lehetőséget biztosít a szociális és kognitív funkciók fejlődésére, kibontakoztatására, egymás megismerésére, kíségetésére, támogatására is. Megmutatkozik a gyermekek viszonyulása a társaikhoz, az, hogy mennyire fogadják el a szabályokat, vagy milyen mértékben próbálják meg kijátszani azokat. Nem feledjük, hogy a játék testet, lelket fiatalon tartó, legcsodálatosabb dolog a világon. A mozgás hozzájárul a problémák, kudarcok, szomorúság feloldásához. Valamennyi játék megtanulása közben bővül a gyermekek szókincse, a változatos mozgásformák fejlesztik ügyességüket, gyorsaságukat, erejüket, állóképességüket.

Az óvodás korban elsősorban a mozgás által szereznek információkat gyermekeink a környezetükből. A gyakorlatok végzése közben fejlődik vizuális memóriájuk, térészlelésük, a testrészek, téri irányok, formák felismerésével gyarapodik szókincsük is.

Saját testük és mozgásos képességüknek megismerése segíti az „éntudat” fejlődését, a szociális és fejlődését.

A felnőttek gyakran a gyermekek helyett is félnek a balesetektől, ezért korlátozó intézkedéseket tesznek. A kicsinyek ennek következtében elvesztik azt a pontos ismeretet, hogy mire is képesek valójában. Emiatt vagy vakmerőkké, esetleg bátortalanokká válnak.

A balesetektől nem félnünk kell, hanem megelőznünk azokat. Ha a gyerekeknek alkalmat biztosítunk a szerek kipróbálására, megtanulják, hogyan vigyázzanak magukra, hogyan esznek el, hogyan kapaszkodjanak.

A testi képességek gyarapítása során a nemzetiségi csoportokban levő óvodások megismerkedhetnek a mozgással kapcsolatos német kifejezésekkel (utasítások, testrészek megnevezése, téri irányok, stb.). Hetente egy-két alkalommal német nyelven tartjuk a mindennapos testneveléseket, melyek az utánpótláson alapulnak. A gyermekek spontán mozgásánál, az általuk kezdeményezett mozgásoknál törekszünk arra, hogy a szervezett foglalkozásokon megismert szókapcsolatokat felidézzük, ismertségét elmélyítsük. Megismertetjük gyermekeinket olyan mozgásos játékokkal, melyeket ők kizárólag német nyelven ismernek meg és játszanak.

A SNI gyermekek számára a mozgásfejlődés óriási jelentősége abban rejlik, hogy hatással van a kognitív funkciók és a szociális képességek fejlődésére is. A kognitív funkciók terén a mozgásos játékok felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája, a testrészek és téri irányok megismerésével, megnevezésével fejlődik térészlelésük, gyarapodik szókincsük, a megnevezett, látott és elvégzett cselekvések, mozgások elősegítik a különböző észlelési területek integrációját és a fogalomalkotás fejlődését.

Fejl. Jell: Az SNI gyermek esetén a mozgás hatással van a szociális képességek fejlődésére azzal, hogy saját testének és mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik a gyermek én-tudatára

Óvodáskor végére szeressenek mozogni, igényeljék azt. Legyenek képesek kitartóan a feladatok elvégzésére: futás, járás, egyensúlyozás, téri tájékozódás, stb. Mozgásuk legyen harmonikus. Ismerjék fel korlátaikat, figyeljenek társaikra.

2017 januárjában vezettük be heti délutáni foglalkozás keretein belül A Testkultúra – Vitamintorna” módszerét.

A Vitamintorna a gyermekek mozgásigénye kielégítését, a mozgás rendszerességét, a mozgásszervek, főleg az izomzat, csontozat egészséges fejlődését szolgálják. A foglalkozások segítenek a hanyag tartás, lúdtalp kialakulásának megelőzésében az egészséges testi, lelki fejlődésben.

2016 szeptemberétől lehetőségünk nyílt a Bocsik-program keretein belül futball foglalkozások megszervezésére. Ezekre a foglalkozásokra heti rendszerességgel kerül sor a helyi általános iskola tornatermében. A program jóvoltából évente négyszer veszünk részt fesztiválokon, melyekre a Mohácsi Sportszarnokban kerül sor. Ilyenkor a gyermekek még nem versenyeznek egymással, nincsenek győztesek és vesztesek.

A fiatal labdarúgók számára ebben a korban még nem a versengés, hanem a játék a fontos. A foglalkozások elsődleges célja az örömszerzés, a testmozgás, a sport, a futball megszerettetése, a közösségi élmények erősítése, valamint a gyerekek testi, szellemi és lelki fejlődése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Rendszeres, mindennapi mozgással az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása, az egészséges életvitel kialakítása, a gyermekek egészségének megőrzése, edzése

- A játékos mozgás által a mozgásigény kielégítése, felkeltése, mozgáskultúra fejlesztése az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével
- Nevelési feladatok megvalósításához mozgásos tapasztalatok tervezése és mindennapi gyakorlati megvalósítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség fejlesztése, mozgásra készítendő biztonságos környezet kialakítása
- Játékos mozgásban az értelmi és szociális képességek, társra figyelés fejlesztése
- A testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), a fizikaierőnlét, a koordinációs készségek és a térérzékelés tudatos fejlesztése
- Az egyéni lemaradásokat kompenzáló speciális mozgásos játékok közvetítése a hátránnyal küzdő gyermekeknek.
- Biztonságban végezhető mozgásélmény feltételeinek megteremtése, a csoportszobában és az udvaron egyaránt

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.

- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyszlelése, összerendezett mozgása
- kialakult.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
Szeretnek
- futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns,
- együttműködő, segítőkész.
- A gyerekek szeretnek kisebbségi nyelven mozgásos gyermekjátékokat, utánzó mozgásokkal körtánc- körjátékokat játszani.

6/6. A külső világ tevékeny megismerése

*„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”
Tamási Aron*

Hosszú út vezet idáig. Azon vagyunk, hogy a fent említett örökérvényű mondat valósággá váljon. Minden törekvésünket az vezérli, hogy ismerjük meg gyermekeink a világot, földünket, kontinensünket, hazánkat, megyénket, falunkat. Szeressenek majd itt élni szabadon, próbáljanak boldogságra törekedni.

Kicsi az a lépés, amivel mi őket segítjük, de bízunk benne, ez lesz az alapja szépreményű jövőjüknek.

Községünk tájai mind a négy évszakban felfedezésre kínálnak alkalmat. Tavasszal ibolyát szedünk, gyönyörködünk a gyümölcsösök virághabos fáiban, a Duna féktelen áradását figyeljük. Nyáron a homokos parton sétálunk, itt lehet rajzolni, építeni, a szikrázó napsütésben halak ugrását szemlélni, szúnyogok döngését hallani, kavicsot dobálni, szedret szedni.

Megmutatjuk szülőföldünk, az itt élő emberek, a táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit – ezek szeretetét, védelmét.

Megmutatjuk az óvodásoknak azt, hogyan lehet és kell a természet kincseit őrizni, védeni, terméseit talán emberi fogyasztásra alkalmassá tenni.

Sok-sok alkalmat teremtünk gyermekeinknek, hogy ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek szép vidékünkön. Értékeljük, óvják és életkori fejlettségnek megfelelően - óvodapedagógusaink értő irányításával – eközben fejlődnek majd értelmi képességeik is. Környezetünkkel való együttélést hasonló korú társak közösségében biztosítjuk.

Környező világunk megismerésének nem csupán a természet a színhelye. 4-7 éves korban a gyerekek már intellektuális dolgok felől is érdeklődnek, érdeklődésük – egyéni fejlettségüktől függően – már ez irányba is fordul. Szakértelemmel, a rendelkezésünkre álló eszközökkel fejlesztjük ebbéli képességeiket. Tapasztalatszerzési lehetőségeinket, eszköztárunkat folyamatosan bővítjük, újítjuk, így pl.: az ökotudatos és egészséges életmódra nevelés projekt, témahét, innováció megvalósításával - könyvek, magazinok, általunk kitalált szabályjátékok, vizuális, auditív eszközök segítségével.

A tapasztalatszerzések, ezek feldolgozása során formáljuk gyermekeink érzelmi viszonyulásai, érzelmi intelligenciájukat.

Számtalan veszély leselkedik egy kisgyermekre községünkben, ha kilépünk az utcára. Óriási az átmenő forgalom. Feladatunk az, hogy megtanítsuk őket, szinte lehetetlen körülmények között is, a biztonságos gyalogos közlekedésre. Hiszen itt élünk. A legveszélyesebb helyekre szorgalmazzuk legalább védőkorlátok elhelyezését.

A Duna tiszteletére neveljük gyermekeinket. Mivel környékünkön számtalan gyermektragédia történt már a Dunán ill. környékén, ezért minden élményszerző dunai kirándulás alkalmából fokozottan felhívjuk az óvodások figyelmét a veszélyhelyzetekre.

SNI: Természeti környezet megfigyeltetésekor egy-két konkrét szempont adásával segítjük a SNI gyermeket, hogy a sok információ közül sikerüljön megtalálni a legfontosabb jellemzőket

A családdal, természettel kapcsolatos információk tudatosítása, feldolgozása, rendszerezése nagyon fontos feladat. A gyermekeknél a sérülés-specifikus szempontok figyelembevétele a csoportszobában, a gyermekek által is látogatott helyiségekben segítik a munkafolyamatok problémamentes elsajátítását.

A német nemzetiségi csoportokban nevelkedő óvodások számára környezetük tevékeny megismerésére nevelés során sok lehetőség kínálkozik óvodánkban pl.: évszakok, jeles napokhoz kötődő néphagyományok kifejezések német nyelvű befogadására. A kötetlen vagy szervezett foglalkozások témakörét a magyar foglalkozások tematikája szerint dolgozzuk fel. Ekkor megismertetjük őket a testünk, az évszakok, a család, az emberek, az állatok világának német nyelvű kifejezéseivel. E kezdeményezéseken és foglalkozásokon játékos szituációkban gyakoroltatjuk a megismert szavakat, kifejezéseket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára, sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés. A természeti és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Több érzékszervre ható és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.
- Tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése, alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés szimulációs játékok közben.
- A környezet megismerésének komplex - integrált tevékenységsoraiban spontán és irányított beszélgetéssel az önértékesítő törekvések segítése, az anyanyelvi - értelmi nevelés megvalósítása.
- A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet átalakításában.
- A beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd- és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása.
- Olyan jeles napok, településünkhöz fűződő néphagyományok, multikulturális elemek beépítése az óvodai életbe, amelyek érzelmileg gazdagítják a gyermekek óvodai életét, fejlesztik erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozzák szokás- és normarendszerüket. .
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális pedagógiai módszerekkel történő tevékenységének, tapasztalatszerzésének biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Tudja személyi adatait (név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, lakcím, életkora).
- Nevezze meg saját testrészeit, érzékszerveit.
- Helyezze főbb csoportjaikba az élőlényeket (ember, állat, növény).
- Tudjon alapvető növény, és állatgondozási műveletekről.
- Tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, napszakokat, hónapokat.
- Ismerje néhány környezetében levő épület funkcióját.
- Nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályt (a közlekedési jelzőlámpa színeinek jelentése, gyalogátkelőhely jele).
- Ismerje az alapszíneket, kiegészítő színeket.
- Vegyen részt elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, az élőlények óvása, a természet tisztaságának óvása).
- Jól használják a megismert kifejezéseket, fogalmakat.
- Szeressék környezetüket, amiben élnek és ragaszkodjanak hozzá.
- Óvják, védjék a természetet és gyönyörködjenek szépségében, változatosságában.
- Gondolkodásukat fejleszti, hogy képesek legyenek egyszerű összefüggések

- felfogására, elemi általánosításokra, következtetésekre.
- Magatartásukat jellemezze az aktivitás, önfegyelem, és biztonságérzet a körülöttük lévő világban

Számlálási készségüket, mennyiségfogalmukat elsősorban mondókákban, kiszámolóknak, szabályjátékokban rögzítjük, fejlesztjük.

A gyermekek természetes környezetben végzett megfigyelések alkalmával vegyék észre, hogy: a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatók, szétválogathatók, sorba rendezhetők, tulajdonságaik, valamint más és más megadott, illetve saját szempont szerint, (szín, halmazállapot, íz mellett formai, mennyiségi, stb.) jellemzők alapján is.

A számfogalom megalapozása történhet: mérési, összemérési feladatok közben, mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel, (több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, sorszámnevek, tószámnevek, darabszámok változásai, térbeli kiterjedések: magasság, hosszúság, szélesség, vastagság, bőség...)

A geometria körében szerezzenek tapasztalatokat_különböző tevékenységekkel (építésekkel, síkbeli alkotásokkal)

Térbeli percepció kialakítása: a tükör előtti mozgásokkal, tükörrel való tevékenységekkel.

Tájékozódjanak térben és síkban ábrázolt világban, azonosítsák és különböztessék meg az irányokat.

Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel foglalkozáson, az óvodapedagógus dönti el. Fontosnak tartjuk a gyerekek érdeklődését, aktivitását, és annak lehetőségét, hogy minél több érzékszervével szerezzen matematikai tapasztalatokat, hogy ezek az ismeretek beépüljenek ismeretei közé és tudja alkalmazni más helyzetekben is. Igyekszünk olyan témaköröket választani, amelyekről a gyerekek folyamatosan szerezhetnek spontán tapasztalatokat.

A komplex foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük.

A matematikai tanulás formái - a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve - lehetnek:

- utánzásos, minta-modellkövető,
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által
- irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök, és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A komplex matematika foglalkozásoknak vagy kötetlen kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire.
- A matematikai képességek fejlesztését játékosan, tevékenységbe építetten szükséges megvalósítani.

- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- A feldolgozandó anyag mennyisége kevesebb legyen, de tartalmában sokkal mélyebben rögzüljön, ezért több időt biztosítson egy-egy témában való elmélyülésre, gyakorlásra.
- Fontosnak tartjuk a gyerekek érdeklődését, aktivitását, és annak lehetőségét, hogy minél több érzékszervével szerezzen matematikai tapasztalatokat, hogy ezek az ismeretek beépüljenek ismeretei közé és tudja használni más helyzetekben is.
- Igyekszünk olyan témaköröket választani, amelyekről a gyerekek folyamatosan szerezhetnek spontán tapasztalatokat is az élet különböző helyzeteiben.
- Minden olyan létrejövő szituáció felismerése és kihasználása, mely alkalmas matematikai tartalmak közvetítésére.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Óvodáskor végére rendelkezzenek elemi ismeretekkel önmagukról és szűkebb környezetükről. Ismerjék nevüket, életkorukat, szüleik nevét, foglalkozását, ismerjék fel lakóhelyükön termesztett és élő növényeket, ismerjék az állatok nevét, jellemző tulajdonságaikat, védelmüket. Figyeljenek az évszakok, az időjárás változásaira és öltözködésünk összefüggéseire.

- Megkülönböztetnek igaz, nem igaz állításokat
- Képesek különböző szempont szerinti csoportosításra
- Értik és használják a mennyiségek összehasonlítása során megismert szavakat, fogalmakat
- Képesek megadott minta szerint építeni.
- Ismernek néhány mértani testet, síkmértani formát.
- Képesek megkülönböztetni és megnevezni irányokat
- Képesek térben és síkban tájékozódni az ismert irányok szerint
- Megértik és használják beszédben is a névutókat.
- Képesek a papíron balról-jobbra, fentről-lefelé mozgásra, munkára.
- Képesek a logikus gondolkodásra., nézeteik kifejezésére
- képesek legyenek saját véleményalkotásra

6/7. Munka jellegű tevékenységek

A munka nemesít, a munka életünk értelme, a munka nem szégyen.

Munkával biztosítjuk létünket, de az is lehet, hogy a társadalmi munkamegosztás során úgy alakul, hogy másképpen nem élhetünk. Nem tudunk egyszerre tanítani, építeni, festeni, földet művelni, kenyeret sütni, kereskedni, gépeket konstruálni, a világűrűt felfedezni.

Mi hát a célja a munkára nevelésnek 3-7 éves korban?

Az, hogy lerakjuk a munka becsületének alapjait, mert emberi munka nélkül nem élhetünk a földön.

A gyermek, mikor öntudatára ébred, játszani kezd, s teszi ezt felnőtt korában is – talán más módon – de élete végéig. A munkával is a játékban ismerkedik. Modell szerepű az anya, az apa, a nagymama, esetleg más családtag. A kisgyermek kalapál, főz, lemos, felmos, mosogat, de még csak játszásból.

3 éves korában, mikor intézményes nevelésre bízzák szülei, ugyancsak ezt teszi, de az óvoda dolgozói beállnak a modell szerepbe. Nagy a felelősségünk. Úgy kell dolgoznunk,

hogy a ránk bízott gyermekek megszeressenek bennünket, érzelmileg közel kerüljenek hozzánk, késztetést érezzenek az utánzásra. Törekszünk arra, hogy munkánknak esztétikuma legyen biztonságos környezetben. Ekkor a gyermek először elfogad, játszik, utánoz, s következhet a második fokozat. Ez bár örömmel, önkéntes alapon, szívesen végzett tevékenység, de célirányos. Ekkor tudja már, hogy valamit tennie kell saját maga kiszolgálására, kedvenc állata, növénye gondozására, ápolására és környezete védelmére is tehet valamit. Teheti ezt óvónők, dajkák gondoskodásával, hozzáértő irányításával – hozzá hasonló korú társai közösségében. Megtanulják, kivel lehet jól együttműködni, kit kell elfogadni, kit kell segíteni, kit kell alkalmanként rendre utasítani

Közben fejlődik kitartásuk, feladattudatuk, gyarapodnak értelmi képességeik:

- emlékezete (Tegnap ki hiányzott? Mára ki gyógyult meg? Mikor kell etetni a halakat?)
- gondolkodása (Miért kell a teknősöket időnként megmosni? Mit kell az asztali ebédhez teríteni? Miért?)
- számlálási készsége (Hányan ülünk az asztalnál? Mennyi kés, kanál, szalvéta kell a terítésnél?)
- új ismeretek szerzése (ételek nevei, szerszámok nevei, munkafolyamatok megnevezése, stb.)

A gyermek saját és tágabb környezete védelmében tett munkája – az egyéni fejlődés ütemét figyelembe véve – prioritást élvez óvodánkban.

Meggyőződésünk, hogy különleges természeti adottságú falunkat őrizni és védeni kell. A Duna, völgyek, szurdokok, lankák szeretni és óvni valók. Gyermekeinkkel megszerettetjük e csodás környezetet. Kívánjuk, hogy majd felnőtt korukban is élvezzék örömeit, áldásait, de védjék is meg.

Kirándulások, élményszerző séták során észrevetjük az emberi környezet okozta ártalmakat (szemetelés, vízszennyezés, kőgátak káros hatása..). Míg a természetes környezetben közösen gyűjtjük a tapasztalatokat, megfigyelünk, az óvodások élvezhetik az erdők ózondús levegőjét, hallhatják a Duna hullámainak csobogását, élvezhetik a szél simogató lágyságát, metsző élet. Életkoruknak megfelelő munkatevékenység bármikor tervezhető és szervezhető a szabadban (gallyak gyűjtése, levélszűrés, virágültetés, gyomlálás, hólapátolás...).

Összegzésül a gyermeki munka tartalmai:

- óvodán belül – önkiszolgálás, segítség a hasonló korú társaknak, a kisebbeknek, segítség a szoba, mosdó rendben tartásában, üzenet átadása...
- óvodán kívül – szervezett tevékenységek keretében a falu értékeinek megővésében való aktív részvétel.

Az önként vállalt feladatok végzése során átélhetik gyermekeink a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami a normák kialakulásához vezet.

Mindenek felett ügyelünk arra, hogy az óvodások ne kerüljenek az intézményünkben használt veszélyes anyagok közelébe. Ezeket mindig zárt helyen tartjuk. A gyermeki munka végzése során megfelelő szerszámokat biztosítunk számukra. Kellő odafigyeléssel biztosítjuk azok balesetmentes használatát (kapa, gereblye, seprő, edényhordásnál kis mennyiség..).

A német nemzetiségi csoportokban nevelkedő gyermekek nyelvi megerősítést is kapnak a munkavégzés során. A lehetőségek változatosak: szülők munkája, terítésnél a tárgyak megnevezése, számolás. Rövid utasítások megértése a rendszeres megbízások alkalmával. A szülők segítségével, velük közösen szervezett programok során (szüret, lovaglás, nemzetiségi nap..) felelevenítjük a még meglévő német hagyományokat, nagyszülők, szülők elbeszéléseinek segítségével megismertetjük gyermekeinket azokkal, törekszünk az átörökítésre.

Az óvoda feladata, hogy minden SNI gyermek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot. A szabadon választható, fejlesztő hatású tevékenységek motívumfejlesztő eredményességét a gyermekek választásukkal minősítik

Fejl. Tartalma: A kiválasztott feladatokban minden SNI gyermek számára meg kell keresnünk azokat a tartalmakat, amelyek alkalmasak arra, hogy szívesen választott tevékenységgé alakítsuk.

Fejl. jell.: - a tanulás: A tudásszerző képesség kialakítása az SNI gyermekek számára részben szándéktalan, részben szándékos információ-felvétellel, illetve

Feladat: A tanulási képesség valamennyi kognitív képesség átfogó rendszere. Így az SNI gyermek fejlettsége, a kognitív képességek fejlettségétől függ. A tanulási képesség fejlesztése ezért leginkább a kognitív képességek fejlesztése által segíthető

A fejlődés várható eredménye:

Képesek legyenek szükségleteiknek megfelelően önmagukat ellátni. Szívesen segítsenek környezetük rendben tartásában.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket
- A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban
- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhesék azokat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan használják és rendben tartják a munkaeszközöket.
- Megfelelően használják az étkezéshez szükséges eszközöket.
- Önállóan végeznek naposi teendőket.
- Szívesen végeznek kisebb megbízásokat.
- Önállóan öltözködnek
- "Egyfajta" rendet igényelnek maguk körül.

Tevékenyen részt vesznek a növénygondozásban, a kiskert és az udvar rendbentartásában

6/8. Tanulás

Másként tanulunk kisgyermekkorunkban, másként kisiskolásként, másként serdülő- és felnőttkorunkban. Az óvodai neveléssel, foglalkozásokkal, nevelésünk alapelveivel törődő és az ahhoz értő országos hírű szakemberek segítettek abban, hogy óvodánkban is megtaláltuk azt a tanulási formát, mely a nevelés céljait a leghatékonyabban szolgálja. Munkánk eredményeképpen olyan tanulási formát alakítottunk ki, amely figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságai mellett a fejlettségük mindenkori szintjét, jelzi a fejlődésbeli lemaradásokat, megadja az egyénre szabott feladatokat. Tudjuk, az óvodáskorban a tanulás nevelésközpontú, a gyermekek nem elméleti síkon ismerkednek az őket körülvevő környezettel, s nem egymástól elszigetelt ismereteket szereznek.

Célunk a gyermekeink kompetenciáinak fejlesztése, a gyermeki attitűdök erősítése, a képességeik fejlesztése olyan lehetőségek biztosításával, melyek gyermekeink cselekvő aktivitását, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalást, felfedezést, kreativitásuk erősítését teszi lehetővé tevékenységformák szervezésével (játék, mozgás, vers-mese, ének-zene, rajzolás, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny megismerése, munka jellegű tevékenységek), hogy az iskolai tanuláshoz a gyermekeinkben a pozitív viszonyt alakítsuk ki.

Programunk szerint a tanulás terén a kiindulópontunk: a testnevelés kivételével a kötetlen foglalkoztatási formát tartjuk eredményesebbnek. Lehetőleg mikro-csoportokban szervezünk úgynevezett cselekvéses tanulást. Ezek tevékenységekbe ágyazottak, gyermekeink tapasztalataira, ismereteire épülnek, képszerűek, szemléletesek, játékosak, biztosítva a felfedezés lehetőségét, a gyermeki kreativitás erősítését. Ugyanakkor nem szűkülnek le csupán szervezett formákra, az ismeret- és tapasztalatszerzésre, feldolgozásra az óvodai nap folyamán kihasználjuk a spontán tanulási lehetőségeket is.

Ebben a tanulási folyamatban kialakítjuk a szükséges munkafegyelmet, az önálló munkavégzést segítjük, halk beszédre, esetenként türelmes várakozásra szoktatjuk a gyerekeket. Óvónőink a tanulást támogató környezet megteremtése mellett a kompetenciákon alapuló tanulás módszertani sokszínűségével (személyközpontú, a gyermek életkorának megfelelő, differenciáló pedagógia, egyéni fejlesztés, kooperatív technikák, komplex művészeti fejlesztés) ösztönzik gyermekeinket a tanulásra. Gyermekeink személyiségének kibontakoztatását mindig személyre szabott, pozitív értékeléssel segítik.

A 6-7 éveseket ösztönözzük arra, hogy feladataikat befejezzék az önfegyelmre épülő szándékos figyelem, kitartás, feladattudat, feladattartás érdekében. Figyelemmel kísérjük, hogy ők részt vesznek-e, és hogyan teljesítenek. Megfelelően viselkednek-e? Képesek-e azonosulni az óvónők által meghatározott feladatokkal? Kialakul-e bennük az igény, hogy a feladatokat sikerrel oldják meg? Megfelelő-e a beszédkészségük, érdeklődnek-e a német nyelv iránt? Ez a tanulási mód alkalmas arra, hogy mindig tudják melyik gyermeket milyen részterületen, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Olyan feladatokat adunk, amely tudatos, pontos és képességfejlesztő. Hangsúlyozott óvodánkban a felelősséget vállaló óvónői magatartás.

A gyermekek az óvodáskoruk végére az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelmekkel. Alakuljanak ki bennük a közösségi élet szempontjából fontos normák, együttélési szabályok (segítségnyújtás, egymás meghallgatása, egymásra figyelés, türelem, stb.).

A „nyelvtanulás” óvodánkban mindig önkéntes részvételen alapul. Spontán, utánzáson alapuló tanulás lehetőségét biztosítjuk a különböző tevékenységformákban részletezett módon. Az intenzíven érdeklődő gyermekeknek lehetőséget biztosítunk egyéni foglalkozás keretében is a fejlesztésre, ösztönözzük őket a nyelvtanulásra.

Óvodáskor végére „tanulásuk” során alakuljon ki bennük az igény, hogy a feladataikat sikerrel oldják meg. Az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkezzenek megfelelő készségekkel, önfegyelemmel, ismeretekkel.

A SNI gyermekeknél előfordulhat, a külvilág megismerésére irányuló kíváncsi, kutató viselkedése beszűkültebb, ezért nagyon lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos, játékos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás). A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- A gyermek érdeklődésének, képességének, egyéni adottságainak, fejlődési ütemének megfelelő tevékenységek biztosítása, kreativitásának erősítése, ezeken keresztül olyan feladatok adása, amelyek elősegítik egyéni fejlődését.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára, olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit,
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.
- Egyéni teljesítőképességhez mért értékelés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek az óvodás kor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból, iskolássá szocializálódik.
- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciák koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképeség –és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.
- Ismereteik kiegészülnek, bővülnek a kisebbség nyelvén.

7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálódásnak, a térítájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

-az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

-meg jelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

-a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét, -elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat.

Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai életés a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb

– szükség szerint kreatív

–elvgzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségikritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

„Ne kényeztesd, ne ünnepeld,
Ne szidd, inkább szeresd,
S érdemük szerint becsüld meg őket!”
Kereszthury Dezső

A gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. Törvény rendelkezései alapján a gyermeki jogok védelme minden jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával foglalkozik.

A problémamegelőző gyermekvédelem egyik első, legfontosabb „jelző intézménye” az óvoda. Ennek megfelelően óvodánk is mindent megtesz a gyermekek zavartalan fejlődése érdekében. Gyermekvédelmi munkánk céljai a helyi sajátosságok ismeretében a következők:

- A megelőzés érdekében minden óvodáskorú gyermekre kiterjedően preventív tevékenységet szervezünk.
- A veszélyeztetettség felismerése után a speciális segítséget igénylő gyermekek és családok komplex gondozása már feladatunk a rendelkezésre álló minden eszközzel.

Programunk személyiségelvre épül, enyhíti a szocio-kulturális ártalmakat, megelőzheti a magatartási és tanulási zavarok kialakulását.

Megelőzés:

A társadalmi és gazdasági viszony változásával magasabb lett a mindennapi gondokkal, megélhetéssel küzdő családok száma. Nőtt a munkanélküliség és ezzel egyenes arányban a hátrányos helyzetű, ill. halmozottan hátrányos helyzetű családok száma is emelkedett.

A gyermekek zavartalan fejlődéséért, védelméért óvodánk nevelőtestülete együttesen felelős. Minden óvodapedagógus feladata, hogy közreműködjön a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődésében. Az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet. A gyermekekkel való törődés, a fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben felfedezhetjük a személyiségfejlődési problémákat (nehezen nevelhetőség, szellemi fejlődésben való lemaradás), ami lehetővé teszi szakemberhez irányításukat, időben megkezdett fejlesztésüket. Minden csoportvezető óvónő feladata az első családlátogatásakor a gyermekek, azok családi hátterének, esetleges problémáinak alapos megismerése, az adatok rögzítése. A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak a korai felderítés alapján lehetséges.

Segítségnyújtás:

Gyermekvédelmi feladatunk egyrészt, hogy megőrizzük, enyhítsük, elhárítsuk azokat a hatásokat, amelyek a gyermekekben károsító jellegűek, másrészt, hogy segítsük azoknak a hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak zavartalan fejlődésükhöz. A hiányosságok észlelése esetén egyéni bánásmóddal, fejlesztéssel próbálunk segíteni. Amennyiben szükséges, külső szakember segítségét kérjük (fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus, orvos).

Mivel a családnak a nevelésben elsődleges szerepe van, ezért az óvodapedagógusok feladata a szülők segítése, tanácsadás, a család védelme. Indokolt esetben kezdeményezzük a helyi önkormányzat felé a rászoruló családok számára a pénzbeli támogatás vagy természetbeni juttatás megállapítását (étkezési jegy, beiskolázásai támogatás).

Ha a fent említett intézkedések nem vezetnek eredményhez, és az óvónő a gyermek fejlődését továbbra is veszélyeztetve látja, akkor a csoportvezető feladata, hogy erről

tájékoztassa az óvodavezetőt, aki a továbbiakban a községi gyermekjóléti szolgálattal folyamatos és egész évre kiterjedő, kölcsönös látogatásokon és konzultációkon alapul – szükség esetén esetmegbeszéléseken is részt veszünk.

Vállaljuk, hogy az óvodánkban nevelkedő gyermekek sorsát figyelemmel kísérjük, legjobb tudásunk szerint és lehetőségünkhöz mértén támogatjuk is.

Óvodánkban az ifjúságvédelmi feladatok ellátásáról a vezető gondoskodik. A házirendünk tartalmazza az óvó-védő előírásokat. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek kiszűrése, dokumentálása, megfelelő ellátásban való részesítése folyamatos évről-évre. Az óvodába lépés kezdetétől az iskoláskor kezdetéig minden gyermekről fejlődési dokumentum készül, melynek folyamatos vezetéséért a csoportban dolgozó óvónők a felelősek.

9. SZÜLŐ, GYERMEK, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

„Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.”

Az óvodai nevelés alapprogramja

A kiegészítés számunkra megbecsülést, tiszteletet parancsol.

Együttműködésünk alapja a megértés, tolerancia, őszinteség. A szülők partnerei vagyunk a gyermekeik nevelésében.

Gyermekeink különböző családi háttérrel rendelkeznek: legtöbbször teljes családból, vannak, akik csonka családból, s egyre többen nevelőszülőktől érkeznek hozzánk. Azon vagyunk, hogy ezeket a különbségeket az óvodában kompenzáljuk, lehetőségeinket, tudásunkat kihasználva segítsük a családokat, szülőket a gyermeknevelés rögzös útján.

Elsősorban a személyes kapcsolatban bízunk. Mindig találunk alkalmat arra, hogy a szülőkkel elbeszélgessünk, az óvoda ill. a szülők részéről felmerülő kérdéseket, kéréseket, az esetleges gondokat meg tudjuk beszélni, ha kell tanácsot is tudunk adni.

Így:

- a gyermekek óvodába érkezésekor, vagy délután, ha a csoportot nem zavarja meg tevékenysége közben,
- előre megbeszélt időpontban,
- szülői értekezleten – először közös témákról, majd személyesen,
- családlátogatásokon.

Ezeknek a beszélgetéseknek a témáit mindig bizalmasan kezeljük. Erősíti kapcsolatainkat a szülőkkel a közös játszóházak, ünnepélyek, a gyerekekkel egy-egy családnál tett kirándulása, élményszerű látogatás.

A SNI gyermekek szüleinek szerepe alapvető és lényeges, egyben nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. Azzal, hogy gyermeke felvételt nyer egy többségi óvodába, szerepe és felelőssége nem csökken, sőt inkább növekszik. A szülő rendkívül nagy szerepet játszik abban, hogy ez a beilleszkedés sikeres legyen.

A szülőkkel való kapcsolattartás fontos aspektusa a segítő tanácsadás. A fogyatékos gyermek létének tényét nem könnyű tudomásul venni. A fogyatékoság tényének megismerésekor olyan krízishelyzetet élnek át a családok, amely csak lassan, kis lépésekben oldódik meg, idő és nem egyszer külső segítség kell hozzá, melynek egyik lényeges szereplője az óvodapedagógus

10. NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉS

Óvodánkban lehetőség van gyermekeinknek német nemzetiségi nevelésben részt venni.

Célunk és feladataink a német nemzetiségi nevelés terén:

- megismertessük gyermekeinket a német nemzetiség kultúrájával, az óvodai életben is jelenjenek meg hétköznapiakon és ünnepnapokon is a hagyományok, szokások – a gyerekek életkorának megfelelő szinten,
- az óvodai élet mindennapjai alatt ismerkedjenek a német nyelvvel,
- felkeltsük gyermekeink érdeklődését a német nemzetiségi nyelv iránt, szívesen folytassák tanulmányaikat a helyi általános iskola német nemzetiségi osztályaiban.

Falunkban sajnos egyre kevesebben beszélnek szüleik, nagyszüleik nyelvét, így gyermekeink nem hoznak otthonról nyelvismeretet, igen ritka az olyan gyermek is, akihez ha ritkán is, de beszélnek otthon nagyszülei németül.

A mi feladatunk, hogy gyermekeink életkori sajátosságaikhoz igazodva közvetítsük feléjük a nyelvet.

Ezt tesszük:

- kötetlen formában játékidőben, napi teendőink során,
- kötött formában didaktikus játékokkal, fejlesztő játékokkal,
- ritkábban az egész csoporttal, inkább gyerekek kisebb csoportjával,
- egyénenként.

Az óvodai életünk mindennapjaiba beszövednek a német nemzetiségek hagyományos mindennapi tevékenységei, de felelevenítjük minden évben az ünnepeket is. (Máton nap, Luca nap, Karácsony stb.)

Tavasszal készülünk a hagyományos falusi, valamint a közös óvodai német nemzetiségi napra, ahol mesélünk, énekelünk, játszunk, egy-egy ősi technikát elevenítünk fel (rongybabakészítés, batikolás, stb.), hagyományos ételeket kóstolunk. Minden évben vendégünk az általános iskola egy-egy osztálya, felnőttek, zenészek.

Jó a kapcsolatunk az általános iskola német nemzetiségi osztályaival, alkalmanként segítenek ünnepélyeinket, hétköznapijainkat színesebbé tenni – hol ők jönnek el hozzánk, időnként mi látogatunk el az iskolába.

A helyi Német Kisebbségi Önkormányzat is támogatja óvodánk német nemzetiségi nevelését, programjaink vendégei, s anyagi támogatást is nyújtanak számukra.

11. ÓVODAI HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPÉLYEK

1. *A gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok:*

- Csoportonkénti megemlékezés, ünneplés a gyermekek születés- és névnapján,
- Hagományos német nemzetiségi ünnepek megtartása az iskolában, óvodánkban,
- Mikulásnap – közös óvodai ünneplés műsorral, ajándékkal,
- Karácsonyvárás – szülőkkel együtt műsorral, ajándékkal az óvodában, csoportonként,
- Farsangi jelmezbál – a művelődési házban a szülői szervezet rendezésében,
- A tavaszi jeles napokhoz kapcsolódó népi szokások felelevenítése, ünneplés csoportosan (húsvét, pünkösd),
- Fellépünk a falusi német nemzetiségi napon a nagy- és középső csoportos gyerekekkel,
- Német nemzetiségi nap az óvodában – közösen, iskolások segítségével,
- Anyák napja – csoportonként ajándékkészítéssel, műsorral,
- Gyermeknap – kirándulásokkal,

- Évzáró – nagycsoportos gyerekek búcsúztatása,
- Az első osztályosok kísérése a helyi iskola tanévnyitójára
- Első osztályosok meghívása óvodánkba egy-egy előadásra, játszóházba

2. *A nevelőkkel kapcsolatos hagyományok, ünnepek:*

- Házi bemutatók szervezése,
- Továbbképzéseken, tanfolyamokon szerzett ismeretek átadása,
- Nyugdíjba menők búcsúztatása,
- Névnapi, évfordulók megünneplése,
- Közös kirándulás (évente egyszer),
- A dolgozók búcsúzása az óévtől.

Az óvodai belső ellenőrzés elvei

Az óvodavezető az ellenőrzési ütemterv alapján a pedagógia munka eredményessége és az intézmény zavartalan működése érdekében elemzi és értékeli az óvodában dolgozók munkáját. Az ellenőrzési ütemtervet az óvodavezető minden nevelési év elején a dolgozók előtt nyilvánosságra hozza.

Az ellenőrzés kiterjed:

- a munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módjára, a minőségre,
- a munkafegyelemmel kapcsolatos kérdésekre.

Az ellenőrzés fajtái:

- Tervszerű, előre megbeszéltek szempontok alapján,
- Spontán, alkalmi ellenőrzés.

Az ellenőrzés tapasztalatait munkatársi megbeszélés, nevelőtestületi értekezlet alkalmával ismerteti az óvodavezető.

A pedagógiai tervezés dokumentációi

1. Csoportnapló:

Az óvodai csoport hivatalos dokumentuma. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja által jelzett, elsősorban statisztikai adatok tárolására szolgál, helyet adva a nevelőmunkához szorosan kapcsolódó bejegyzéseknek (nevelés – tanulás tervezése, feljegyzések csoportról, gyerekekről, egyéni fejlesztő programok, mérési eredmények összegzése, ellenőrzések, egyéb bejegyzések).

A csoportnapló 1 nevelési évet ölel fel.

2. Csoportonkénti éves nevelési-tanulási tervek

A célok és feladatok ismeretében a gyermekcsoportok tevékenység – eseménytervét, szokás – szabályrendszerét, a fejlesztési célkitűzéseket és az óvónő gyűjtőmunkáját tartalmazza.

3. Heti nevelési-tanulási tervek

A konkrét gyermeki tevékenységek tervezését és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket a nevelőmunka továbbfejlesztésének feladatait tartalmazza, lehetőséget adva a gyermekek spontán ötleteinek, tapasztalatainak “begyűjtésére” és azoknak a nevelőmunkába való felhasználására, egyben az óvónőknek a napi vázlatát is megadja.

4. Gyermeki megfigyelések - Óvodai Fejlődési Napló

A gyermek fejlődésének megfigyelését, mérését, értékelését szolgáló feljegyzéseket tartalmazza, amelyek alapját adják az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezésének. A napló vezetése folyamatos, segít az egyéni eltérések, fejlődésbeli különbségek felismerésében és regisztrálásában, ugyanakkor a feljegyzések jelzik a további fejlesztés irányát.

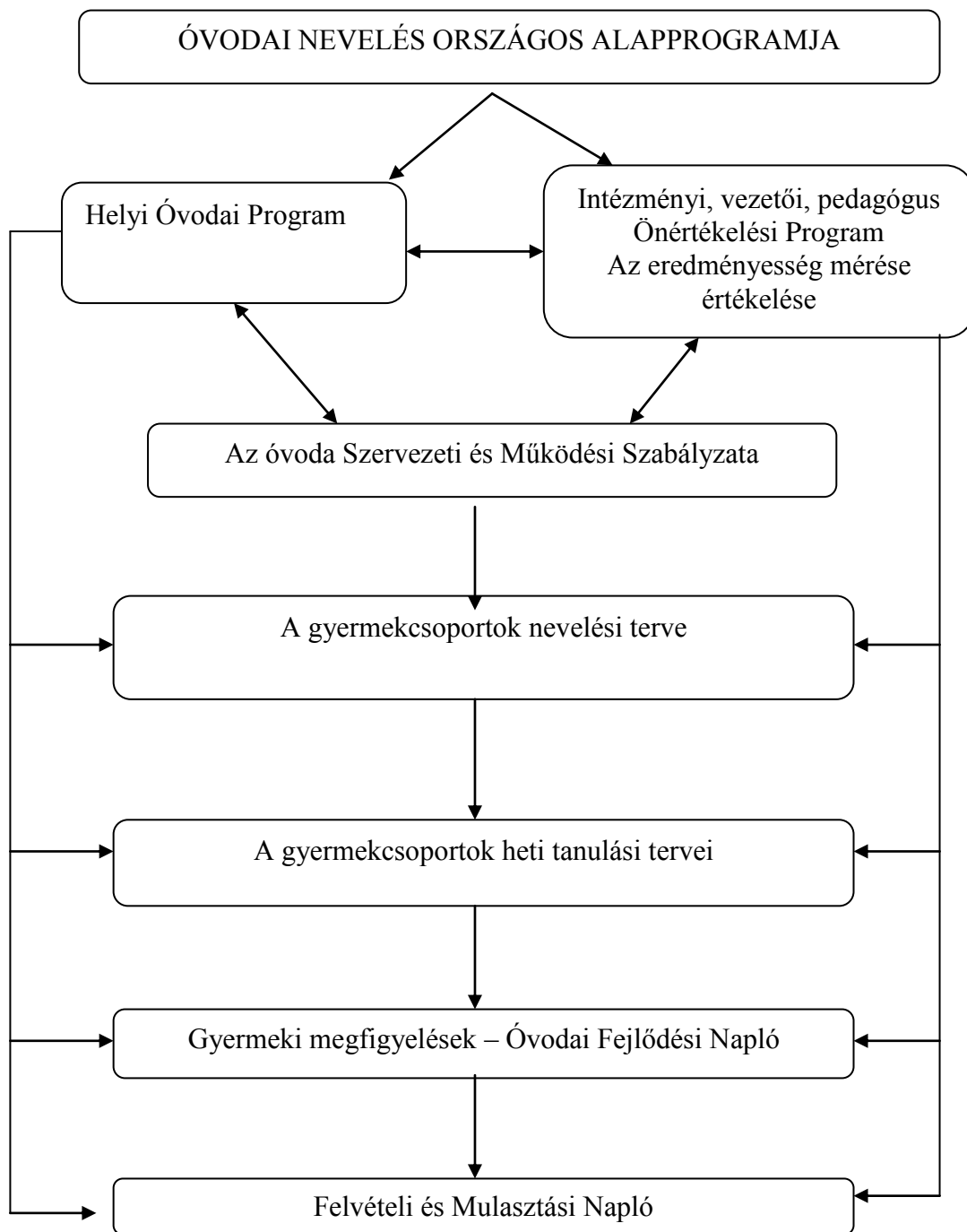
A gyermeki megfigyelések kiegészülnek még a gyermekek munkáival, amelyek újabb információkkal szolgálnak és hozzájárulnak a gyermek teljesebb megismeréséhez.

E dokumentációkat, feljegyzéseket azért tartjuk szükségesnek, hogy összeolvasva - tömör, megbízható elemzéseket - segítséget kapjunk a gyermekek fejlődésének nyomon követéséhez, értékelhető, összesíthető statisztikai adatokat kapunk az egyes gyermek, illetve a csoportok fejlődéséről A fejlődés várható jellemzői c. program elemhez viszonyítva ellenőrizhető, értékelhető a gyerekek fejlettségi szintje.

6. A SNI gyermekek fejlesztésének dokumentumai

- A tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye, Nevelési Tanácsadó és az érvénybe lévő jogszabályok alapján szükséges dokumentum
- Óvodai felvételi és mulasztási napló, mely tartalmazza a gyermekről készült szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, címét, a szakvélemény számát és kiállításának keltét, valamint a felülvizsgálat időpontját.
- Jelentés a szakértői és rehabilitációs bizottság részére minden év június 30-ig azoknak a gyermekeknek a nevével – a bizottsági szakvélemény számával együtt - akiknek felülvizsgálata a következő nevelési évben esedékes
- Óvodai csoportnapló, mely tartalmazza az óvodapedagógus feljegyzéseit, a gyógypedagógus által a gyermek fejlesztése érdekében képviselt fejlesztési terve
- Egyéni fejlődési napló, egyéni fejlesztési tervek

Az óvoda szakmai dokumentumainak kapcsolata és egymásra épülése

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- Heti nevelési-tanulási tervekészítés
- Hetirend és napirend összeállítása
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése a csoportnaplóban
- A nevelőmunka folyamatos értékelése, mérése, a mérési eredmények rögzítése minimum évente 1 alkalommal (bemenet – kimenet) az egyéni fejlődési naplóban
- A Csoportnapló, a Fejlődési Mulasztási Napló naprakész vezetése

A NEVELÉS - FEJLESZTÉS IDŐKERETEI: NAPIREND – HETIREND

Napirend

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását.

A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését

A napirend általános időkeretei 10 órás óvodai nyitvatartás esetén:

- <i>szabad játék és szabadidős tevékenység</i>	<i>5 óra</i>
- <i>Étkezés, pihenés</i>	<i>3,5 óra</i>
- <i>Öltözködés, tisztálkodási tevékenység</i>	<i>0,5 óra</i>
- <i>Komplex foglalkozások naponta</i>	<i>0,5 - 1 óra</i>

A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye, a gyerekek életkora, a szülők igénye, évszakok. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltta teszi, változtatható, módosítható.

A napirendek kialakításánál igyekeztünk tág időkeretet tervezni, amelybe kötött keretek is szerepelnek úgy, hogy a gyerekek életkorát, szükségleteit figyelembe véve határozzuk meg a programunk tartalmi részeit.

Az időkereteket rugalmasan kezeljük azért, hogy a lehető legjobban leszűkítsük a várakozásokat, folyamatosan megyünk át egyik tevékenységből a másikba.

Célunk: a játékidőre, a szabadon választott tevékenységre fordított időtartam növelése. A játékidő tág kereteit külön tízóraizásra, öltözködésre, testápolásra szánt idővel nem bontjuk meg, hiszen ezek szükségszerűen természetesen épülnek be a gyerekek mindennapi életébe. A tág időegységekbe ágyazódnak be a kötetlen, kötött foglalkozások, az óvónő által tervezett folyamatos fejlesztő tevékenységek.

A napirendben kizárólag a kötött foglalkozásokat tervezzük meg, a kötetlen tevékenységeknél az időintervallumokat jelöljük meg.

SNI: A pozitív szociális szokások kialakulását, gyarapodását segítse. A magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak.

Elsősorban olyan folyamatos rugalmas napirend kialakításával, működtetésével lehet megvalósítani, amelyben a gyermekek biztonságban és jól érzik magukat

Hetirend

A hetirend kialakítása az óvodapedagógus feladata. Számptalan variációval az adott óvodai csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével nemcsak a komplex foglalkozások helyei, de az időkeretek is megváltoztathatók.

A heti és napirendek összeállításánál figyelembe vesszük

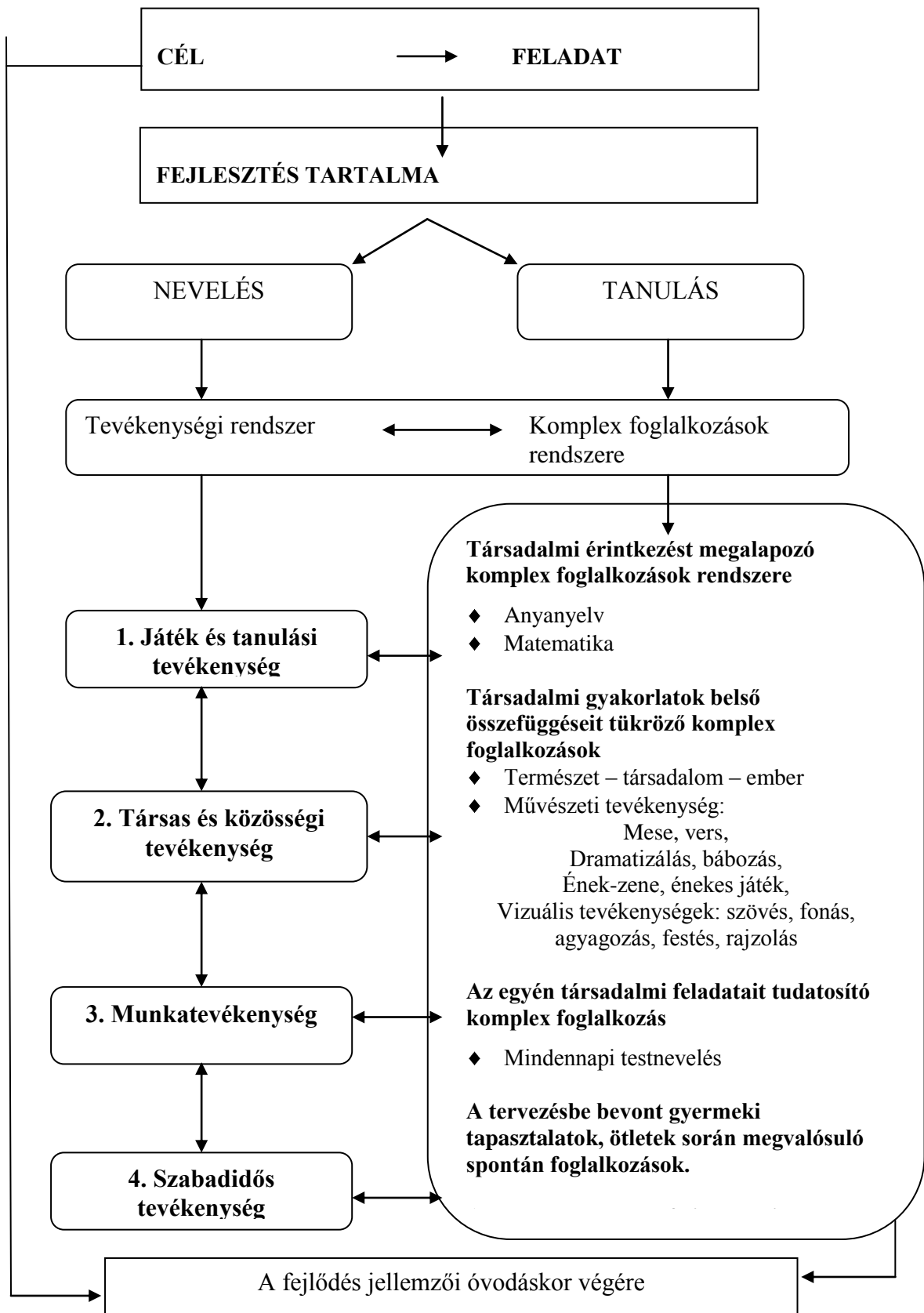
- Folyamatos napirendet
- A kötetlen foglalkozások, a szabadidős tevékenységek idejét, (asztali, társas, matematikai játékok, bábozás, barkácsolás, stb.) a játékos gyerekekhez való alkalmazkodás miatt előre nem rögzítjük.
- Reggeli, ebéd, uzsonna, mozgás, pihenés, séta, mindennapos testnevelés, udvari játék.
- Kötetlen, vagy kötelező foglalkozásokat.
- A játékhoz, a környezet megismeréséhez kapcsolódó élményszerző séták megszervezése.
- Nyílt napok, családlátogatások, a szülők befogadásának szervezése.

Külön programjaink önköltségesek, melyeken igyekszünk a szülők igényeit figyelembe venni, de csak olyan programot támogatunk, ami a gyermekek életkori sajátosságaival, helyi programunkkal összeegyeztethető.

A hetirend általános tartalma és maximális időkeretei:

Naponta 20-30 perc	Naponta 30-35 perc
<i>H</i> Mindennapi testnevelés Mese-vers	Anyanyelvi nevelés
<i>K</i> Mindennapi testnevelés Mese-vers	Matematika
<i>Sz</i> Mindennapi testnevelés Mese-vers	Művészeti tevékenységek
<i>Cs</i> Mindennapi testnevelés Mese-vers	Természet-társadalom-ember
<i>P</i> Mindennapi testnevelés Mese-vers	Művészeti tevékenységek

A NEVELÉS – TANULÁS TERVEZÉSÉNEK FOLYAMATA

A nevelés tervezésénél az óvodapedagógus feladata annak biztosítása, hogy:

- Az óvodai tanulás cselekvésre, szemléletes élet és játékhelyzetben szerzett konkrét tapasztalatokra épüljön.
- Minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön.
- A foglalkozásokon változatos, játékos eljárást alkalmazzon. A nevelési célok, feladatok megvalósulása érdekében a csoport és az egyes gyermekek fejlettségéhez, a helyi lehetőségekhez alkalmazkodva maga válassza ki, tervezze meg és építse fel saját csoportja foglalkozási anyagát, válassza meg a szervezési- és munkaformákat.
- A tanulásban felhasznált eszközök kiválasztásánál (tárgyak, képek, munkaasztalok, játékfajták, stb.) törekedjen arra, hogy a gyermekek érdeklődésére, aktivitására, a gondolkodási műveletek alkalmazására, a feladatban rejlő probléma felismerésére és megoldására ösztönözze a gyerekeket.
- A mikro-csoportos munkaformánál elsősorban a nagyok tanulják meg, hogy társaikkal együttműködve, egymást segítve vegyenek részt a tanulásban.

A fejlesztés módszere:

- A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül.
- Az óvodában létrejövő adott lehetőségek, az óvodapedagógusok maguk döntenek el, milyen szervezési formát alkalmaznak, hogy adott esetben kötetlen vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánják elképzeléseiket megvalósítani
- A fejlesztés, a foglalkozás formáját elsősorban nem a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg.
- A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez.
- A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet. **A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon.**
- A nevelőmunka elemzése és értékelése – a gyermekek folyamatos megfigyelése alapján – az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- Heti nevelési-tanulási tervkészítés
- Hetirend és napirend összeállítása
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése a csoportnaplóban
- A nevelőmunka folyamatos értékelése, mérése, a mérési eredmények rögzítése minimum évente 1 alkalommal (bemenet – kimenet) az egyéni fejlődési naplóban
- A Csoportnapló, a Mulasztási Napló naprakész vezetése

Óvodánk kapcsolatai

„Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.”

Óvodai nevelés országos alapprogramja

1. Dunaszekcső Község Önkormányzatával, mint intézményünk fenntartójával kialakítottuk és megtartjuk a korrekt kapcsolatot (törvényesség, közalkalmazotti jogok biztosítása, költségvetési koncepcióhoz javaslattevési jog biztosítása).
2. Nevelési céljainkból adódóan az általános iskolával jó a kapcsolatunk. A gyermekek további fejlődése érdekében az együttműködésünk színterei és alkalmai:
 - Tanítók órarendbe illesztett látogatása az óvodában,
 - Óvodapedagógusok részvétele az alsó tagozatban egy-egy bemutató órán, iskolai rendezvényen,
 - Közös programok (ST. Martin napja, Karácsony, Gergely-járás, előadók műsora, stb.),
 - Az iskolával közös szervezésű játszóházba elvisszük a nagycsoportosokat.
 - Az elsősöket meghívjuk óvodánkba gyermekelőadásokra
3. Szakmai szempontjainkat figyelembe véve a mindenkori pedagógiai szakszolgálat intézményeivel állunk kapcsolatban, véleményüket, segítségüket kérjük.
4. A helyi német kisebbségi önkormányzattal egyeztetjük a német nemzetiségi nevelésünk koncepcióját, segítségüket kérjük munkánkhoz.
5. A helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzattal is együttműködünk.
6. Községünk közművelődési intézményeinek szolgáltatásait igénybe vesszük.
Alkalmak:
 - Gyermekbál,
 - Néptánc,
 - Zenés műsorok,
 - Egyéb rendezvények.
7. Az egészséges életmód alakítása, megalapozása szükségessé teszi az iskolaorvossal, a védőnővel való őszinte kapcsolat megteremtését, fenntartását (szűrővizsgálatok, orvosi szakvélemény a beiskolázáshoz, prevenció).
8. Az ÁNTSZ illetékeseinek véleményét mindig figyelembe vesszük, az általuk adott utasításokat betartjuk, segítségüket kérjük (HACCP)
9. A népmese világnapjára a könyvtár segítségével emlékezünk, igénybe vesszük a könyvkölcsönzési lehetőséget.

Egészségvédelmi program

„Az egészségmegőrzés az emberekkel együtt valósul meg. Képesé kell tenni az embereket arra, hogy saját egészségük érdekében aktívan cselekedjenek.”

(Dzsakartai Nyilatkozat)

AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS CÉLJA

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, mely szerint:

(1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresítetten működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezetiműködést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében újbefolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

AZ EGÉSZSÉG MEGHATÁROZÁSA

1948-as megalakulásakor a World Health Organization (WHO) az egészséget a következőképpen definiálta: „Az a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya”. Az egészségképet alapvetően az orvostudomány fejlettsége, a lakosság átlagos egészségi állapota, valamint a társadalmi minták határozzák meg.

Az egészség:

–biológiai egészség: a szervezetünk megfelelő működése

–lelki egészség: személyes világnézetünk, magatartási alapelveink

–mentális egészség: a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség

–emocionális egészség: az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének a képessége

–szociális egészség: másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége

Az óvodai egészségnevelés csak akkor lehet igazán eredményes, ha az óvoda és a szülők szorosan együttműködnek. Ebben a folyamatban az egészségnevelés támaszkodik az óvodapedagógusok szakismeretére, a megelőző programokra

–prevencióra -, és a szülők aktív közreműködésére.

AZ ÓVODAI EGÉSZSÉGNEVELÉS FOLYAMATA

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) a nevelési

-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek

– az egészséges táplálkozásra,

– a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,

– a testi és lelki egészség fejlesztésére, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzésére,

- a bántalmazás és erőszak megelőzésére,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtásra,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Fontos alapelv, hogy az intézmény minden dolgozója arra törekedjen, hogy egészséges környezet vegye körbe a gyerekeket, felnőtteket egyaránt.

Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték-tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény. Tegyük képessé a gyerekeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket képesek legyenek összekapcsolni az életben tapasztalt dolgokkal, és megoldást találjanak a problémákra.

Környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket

Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek.

Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával

AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit/pl. a mozgásigény kifejlését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását./ A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás, a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alap élelmiszer csoport
Óvodánkban az étkezéseket kötött keretek között szervezzük. Az intézménybentőzörai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Az óvodai ételmezés nem tudjabiztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét. Igyekszünk meggyőzni szülőket, hogy töröljék gyermekük étkezési szokásrendjéből a túl cukros, sós, zsíros ételeket, a cukrozott szörpöket, kólafélleket, a chipset, édességet.

Az intézményünkben tálaló-melegítő konyha működik. Az ételeket a központi konyháról szállítják hozzánk. A konyha, kérésre, orvosi igazolás alapján főz a táplálékallergiás gyermekekre is. A táplálékallergiás gyermek ételle külön edényben érkezik. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt - életkori fejlettségüknek megfelelő szinten -, és legyenek részesei étkezéskor az önkiszolgálásnak, illetve a naposi munkának.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése előírja, hogy a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő

minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Az élettani szükségletnek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás egészségügyi előírások kidolgozása

– törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján

– az OÉTI feladata. Az OÉTI a jogszabályi felhatalmazásnak eleget téve saját vizsgálati eredményeire építve és a legújabb szakirodalmi adatokat figyelembe véve elkészítette a táplálkozástudomány mai állásának megfelelő, a rendszeres étkezést biztosító, szervezett ételmezési ellátásra vonatkozó táplálkozás-egészségügyi ajánlást. Az Ajánlás hatálya kiterjed valamennyi közétkeztetési szolgáltatástnyújtó szervre, szervezetre, gazdasági társaságra, természetes személyre. A közétkeztetők feladataezen ajánlás szerint az élettani energia-és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása. Az Ajánlás leírja a naponta biztosítandó élelmiszereket, élelmiszercsoportokat, ezeket korcsoportosan, ellátási formánként adja meg.

Feladataink:

– Kulturált étkezési körülmények biztosítása.

– Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.

– Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.

– Intenzív rágásra ösztönözni.

– Folyadék folyamatos biztosítása.

– Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).

– Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: zöldséges üzletet, kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.

A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS

Az egészségfejlesztő program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos testnevelés, játék), a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével. Egészségpedagógiai cél a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése. A mozgás prevenciós hatása sikeresen elvégzett mozgásos feladatok növeli a hatékonyság érzését, a mozgás feletti kontroll, az én-kontroll funkciókat erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemkoncentrációt, a kitartást, az erőfeszítésekre való képességet fokozza. A mozgásos feladatok elvégzésére adott konkrét visszajelzés a gyermek számára felfogható értékelés én-képének alakulásához. A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én-határainak, a másik észlelésének megtanulásához, végső soron a kooperáció kialakulásához.

Figyelembe kell venni az Óvodai nevelés országos alapprogram előírásait, mely szerint

– a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés,

– kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképeségét,

– felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását,

– a tornának, a játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő tevékenységeknek

- az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve
- minden gyermek számára biztosítani kell.

A mozgásfejlesztés lehetőségei:

– a szabad játékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékosmozgás közben,

– a testnevelés tevékenységen belül,

- mindennapi testnevelésen,
- differenciált mozgástevékenység során.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A felfrissítő, edző mindennapi testnevelésközéppontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra szabott, testnevelési csoportos foglalkozást is tartunk hetente, amelyen olyan elemi mozgásokat tanulnak és gyakorolnak a gyermekek, mint a (mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás).

A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok.

Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére.

A szülőket változatos programok keretében vonjuk be azokba a rendezvényekbe, melyek az egészségfejlesztést szolgálják.

Feladataink:

- szabadban tartózkodás igényének kialakítása
- a testedzés (mindennapos tornák, mozgás tevékenységek) szokássá alakítása
- mozgásigény kielégítése
- mozgáskedv megőrzése
- fokozatos terhelés
- kondicionálás
- délutáni mozgásos programok fakultatív felajánlásával a nagyobb mozgásigényű gyermekek mozgásának kielégítése
- réteges öltözködés fontosságának tanítása a mozgás során
- hideghez, meleghez szoktatás

A TESTI, LELKI, MENTÁLIS EGÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

A magatartási függőség, a szenvedélybetegségek kialakulásához vezetőszerek fogyasztásának és a gyermeket veszélyeztető bántalmazásnak a megszüntetése

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichésfejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

Mentális egészség

A Nkt. 62. § (1) bekezdés g) pontja értelmében a pedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi-lelkiegészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka-és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

A WHO Zöld könyvében a mentális egészséget úgy definiálják, mint a jóllét állapotát, amelyben az egyén meg tudja valósítani képességeit, meg tud birkózni a normális élet stresszhelyzeteivel, termékenyen képes dolgozni, és hozzá tud járulni a közösségének életéhez. A pozitív mentális egészség fogalma olyan személyiségműködési folyamatra, illetve olyan készségekre, képességekre utal, amelyek a személy egyéni képességeinek és társas kapcsolatainak kibontakozásával a kiteljesedését biztosítják.

A mentális egészség számos készséget és képességet foglal magában, ezek közül a legfontosabbak:

- a pszichés, az érzelmi, intellektuális és spirituális fejlődés képessége és a jóllét fenntartása,

– kölcsönösen kielégítő társas és közösségi kapcsolatok kialakítása és fenntartása,
– az étellel együtt járó stresszel való megküzdés képessége és a kihívásoknak a személyesfejlődés szempontjából való hasznosítására való tendencia (Mentális egészségfejlesztési stratégia –pozitív egészségfejlesztés és primer prevenció –Országos Egészségfejlesztési Intézet),

– pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érintő változásokra.

Célunk, hogy olyan képet alakítsunk ki a veszélyekről, melyek a későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől. Felmérések igazolják, hogy az óvodásgyermekek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzásmegelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda feladata minden olyan helyzetelkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egészterülete dohányzásmentes terület.

A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak agyerekeiknek. és induljon mozgalom a kisgyermek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében.

A bántalmazás és erőszak megelőzése

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja afizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermek bántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt

-bár tud róla, vagy szemtanúja –nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpárstb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. aszobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez

nem igazodó követelmények). Idetartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

→ Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

→ Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.

→ A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

→ A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

→ A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is.

BALESET-MEGELŐZÉS ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

A Nkt. tulajdonképpen átvette a korábbi szabályozásból a gyermekbaleset fogalmi meghatározását. Eszerint ilyennek minősül minden olyan baleset, amely akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A Nkt. 4. § 10. pontja szerint a gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

A 20/2012. (VIII.31.) rendelet 168. §-arögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira. Feladatunk, hogy környezetet teremtsünk, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására.

Az óvoda minden dolgozójának alapvető feladatai közé tartozik, hogy a gyermekek részére az egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, valamint ha észleli, hogy baleset veszélye fennáll vagy azt, hogy a gyermek balesetet szenvedett a szükséges intézkedéseket megtegye. Minden dolgozónak ismernie kell, és be kell tartania az óvoda munka és tűzvédelmi szabályzatát valamint a tűzriadó tervet.

Elsősegély doboz kötelező minden óvodában.

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell. Ha a baleset bekövetkezett, azt nyilvántartjuk, és haladéktalanul kivizsgáljuk. A KIR-ben rögzítjük, és intézkedési tervet dolgozunk ki, az esetlegesen ismét előforduló hasonló baleset megelőzése érdekében. Minden óvodapedagógusunk egész évben a saját csoportjában minden olyan tevékenység előtt, mely veszélyt hordozhat, felhívja a figyelmet a betartandó szabályokra a veszély forrásaira. A megelőzéssel, magyarázattal, preventív magatartással a gyermekbalesetek könnyebben megelőzhetőek.

SZEMÉLYI HIGIÉNÉ

Testápolás

A gyermek higiéniás állapotának megítélése, szükség szerint a testápolás pótlása az óvodapedagógus és a segítők együttes feladata.

A legfőbb személyes higiéniás feladat: a kézmosásszokássá fejlesztése, a saját felszereléshasználata. Alapkövetelmény, hogy személyi higiéniás felszerelés minden gyermek részére álljon rendelkezésre.

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiéniás szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokás rendjével.

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényük kialakulását szolgálja.

Feladataink:

→ A tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technikabegyakorlása.

→ A legfőbb személyi higiéniás nevelési feladatunk: a kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben), valamint a legintimebb higiéniás tevékenység, a WC és a WC-papír használatának megtanítása. Az óvónő, és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában.

→ A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzősejtmegelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.

→ A test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket.

→ A saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fogmosó-felszerelés)használatára

A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.

Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Öltözködés

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelemszerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályozva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghat, jól érzi magát.

Külön odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő, legyen hajlékony a talp, széles az orr és megfelelő a méret. Ne akadályozza a láb mozgását, fejlődését és segítse elő alábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel elkerülhető a balesetek túlnyomó része.

Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, a nyugalom és kényelmes ruházat. Az óvodában kényelmes pizsamában alszanak a gyermekek, melyet a szülők hoznak. A szülőkgondoskodnak az ágynemű, „pizsama” mosásáról.

Feladataink:

→ Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, az egészséges életmódiránti igény megalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).

→ A helyes életritmus alakítása a családdal együtt, ezért javasoljuk a szülőknek, hogy az étkezések és a pihenés időpontját szombat és vasárnap is célszerű betartani.

→ A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.

→ Figyelünk az egyéni szokásokra is, engedjük az „otthoni kedvencek” –kel való alvást.

→ A kényelmes alvás érdekében rászoktatjuk őket a kényelmes pizsama használatára.

→ Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt csendben vannak, nem zavarják a társaikat.

KÖRNYEZETI HIGIÉNÉ

Környezeti higiénia

A környezeti higiénia nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőztetését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, a helyiségek és eszközök tisztaságát.

Mindezek együttesen az egészségfejlesztés szempontjából megalapozó jellegűek és nagy jelentőségűek a kisgyermek személyiségfejlesztésben. A mindennapos óvodai nevelés az egészséget mint alapvető értéket állítja minőségfejlesztő programjába, integrálótévékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszti és korrigálja életmódbeli képességeit.

Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik az személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. Speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre azonban az óvodapedagógusnaktudatosan kell felkészülnie.

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladékkezelését, az energiával való takarékoskosságot is beemeli az óvodai neveléskompetenciájába.

Feladataink:

Óvónők és dajkák közösen:

→ A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

→ A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelni.

→ Az óvoda tisztaságának megóvása.

→ Az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása.

→ A foglalkoztató termék szellőztetése.

→ A helyes fűtés és világítás biztosítása.

→ Takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír.

Dajkák:

→ Az udvar tisztántartása, gondozása.

→ A helyiségek, mellékhelyiségek takarítása.

→ A foglalkozási eszközök higiénijára, rendben tartása.

EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ÓVODA PARTNEREIVEL

Kapcsolat a szülővel

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező. A szokásalakítás alapja példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet.

Együttműködés az iskola egészségügyi szakszolgálattal (orvos, védőnő)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az iskolai (óvodai) egészségügyi ellátás feladatait és feltételeit a (26/1997. NM sz.) rendelet írja elő. Az óvodai gyermekegészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendeltileg kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és -fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre. A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi

kezelésektől való félelem leszerelését. Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel.

Az óvodában évente fogászati szűrővizsgálatot is szervezünk.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM MEGTERVEZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős Országos Egészségfejlesztési Intézet dolgozza ki. (törvény szerint) Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat koordinált, nyomon követhető

és mérhető, értékelhető módon a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében készítettük el.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig tart. Az ellenőrzési folyamat a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségi szintjének vizsgálatára irányul, melyben megtalálhatók az egészséges életmódhoz kapcsolódó testi, lelki és pszichés készségek és képességek is.

Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgáltatónak, a köznevelési rendszernek és más társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az óvoda-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.

Óvodánkban a Zöld Óvoda program működésével egészül ki az egészségvédelmi program

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Dunaszekcsői Óvoda és Konyha nevelőtestülete az intézmény átdolgozott Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2018. október 24-én tartott értekezletén elfogadta.
Az óvodavezető jóváhagyta.
Dunaszekcső, 2018. 10. 24.

.....
Óvodavezető

A Dunaszekcsői Óvoda és Konyha Pedagógiai Programját megismertük, véleményezési jogunkat gyakorolhattuk, jelen dokumentumot a Szülői Szervezet elfogadta.

.....
Szülői Szervezet vezetője

A Pedagógiai Program módosítását a mindenkor érvényes jogszabályok határozzák meg.
A Pedagógiai Program megtalálható az intézményben, olvasható községünk honlapján.

